KOMISIJAS LĒMUMS

(2012. gada 19. decembris)

par valsts atbalstu SA.20829 (C 26/2010, *ex* NN 43/2010 (*ex* CP 71/2006)) Itālijas īstenotā shēma attiecībā uz pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojuma piemērošanu nekustamajam īpašumam, ko noteiktiem mērķiem izmanto nekomerciāli subjekti

(izziņots ar dokumenta numuru C(2012) 9461)

(Autentisks ir tikai teksts itāliešu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2013/284/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu, jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad tā aicinājusi ieinteresētās personas sniegt piezīmes saskaņā ar iepriekš minētajiem nosacījumiem [1], un ņemot vērā šo personu piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Komisija 2006. gadā saņēma vairākas sūdzības, kas galvenokārt attiecās uz divām shēmām — shēmu, kas ietvēra atbrīvojumu no pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa, un shēmu, kas ietvēra uzņēmumu ienākuma nodokļa samazinājumu. Konkrētāk, attiecīgās shēmas ietvēra:

a) atbrīvojumu no pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa (*imposta comunale sugli immobili*, turpmāk "*ICI*") par nekustamo īpašumu, ko izmanto nekomerciāli subjekti un kas paredzēts tikai darbībām sociālās palīdzības, labklājības, veselības, kultūras, izglītības, atpūtas, izmitināšanas, sporta un reliģijas jomā (1992. gada 30. decembra Likumdošanas dekrēta Nr. 504 7. panta 1. punkta i) apakšpunkts); vai

b) uzņēmumu ienākuma nodokļa samazinājumu par 50 %, ko piemēroja prezidenta 1973. gada 29. septembra Dekrēta Nr. 601 6. pantā uzskaitītajiem subjektiem — galvenokārt sociālās aprūpes organizācijām, izglītības un pētniecības bezpeļņas organizācijām, kā arī labdarības un mācību iestādēm (tostarp garīdzniecības iestādēm). Šis nosacījums attiecas arī uz sociālo mājokļu iestādēm un kultūras fondiem un apvienībām.

(2) Reaģējot uz saņemtajām sūdzībām par minēto atbrīvojumu no *ICI*, Komisija 2006. gada 5. maijā nosūtīja Itālijas pirmo informācijas pieprasījumu. Ņemot vērā informāciju, ko Itālija nosūtīja 2006. gada 6. jūnijā, un pēc tam, kad stājās spēkā atsevišķi *ICI* tiesību aktu grozījumi, Komisija 2006. gada 8. augusta vēstulē informēja sūdzības iesniedzējus par to, ka saskaņā ar sākotnējās analīzes rezultātiem nav pamata sākt izmeklēšanu.

(3) Tomēr 2006. gada 24. oktobra vēstulē sūdzības iesniedzēji vēlreiz norādīja, ka nekomerciāliem subjektiem piemērotais atbrīvojums no *ICI* ir pretrunā Līguma 107. panta 1. punktam. Komisija 2006. gada 14. novembra vēstulē informēja sūdzības iesniedzējus par to, ka, ņemot vērā pieejamo informāciju, nav pamata turpināt izmeklēt atbrīvojumu no *ICI*.

(4) Komisija 2007. gada janvārī un septembrī saņēma jaunas sūdzības iesniedzēju vēstules par atbrīvojumu no *ICI*. Sūdzības iesniedzēji 2007. gada 12. septembra vēstulē vērsa Komisijas uzmanību uz 149. pantu Ienākuma nodokļa kodeksā (*Testo Unico delle Imposte sui Redditi*, turpmāk *"TUIR"*), kas apstiprināts ar prezidenta 1986. gada 22. decembra Dekrētu Nr. 917. Viņi uzskatīja, ka šajā pantā atļauts piemērot labvēlīgu nodokļu režīmu tikai garīdzniecības iestādēm un amatieru sporta klubiem.

(5) Komisija 2007. gada 5. novembrī aicināja Itālijas iestādes un sūdzības iesniedzējus sniegt papildu informāciju par visiem sūdzības iesniedzēju norādītajiem nosacījumiem, kas varētu būt preferenciāli. Itālijas iestādes prasīto informāciju sniedza 2007. gada 3. decembra un 2008. gada 30. aprīļa vēstulē. Sūdzības iesniedzēji papildu informāciju sniedza 2008. gada 21. maija vēstulē.

(6) Sūdzības iesniedzēji 2008. gada 20. oktobrī nosūtīja oficiālu paziņojuma vēstuli (Līguma 265. pants), prasot Komisijai sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru un pieņemt oficiālu lēmumu par to iesniegtajām sūdzībām.

[1] OV C 348, 21.12.2010., 17. lpp.

(7) Komisija 2008. gada 24. novembrī nosūtīja Itālijas iestādēm vēl vienu informācijas pieprasījumu, uz ko iestādes atbildēja 2008. gada 8. decembra vēstulē.

(8) Komisija 2008. gada 19. decembra vēstulē informēja sūdzības iesniedzējus par to, ka, pamatojoties uz sākotnējo analīzi, tā neuzskata attiecīgos pasākumus par valsts atbalstu un ka tādējādi nav vajadzības sākt izmeklēšanu.

(9) Itālijas Finanšu ministrija 2009. gada 26. janvārī publicēja *Circolare 2/DF* (turpmāk "Apkārtraksts"), lai sīkāk izskaidrotu nekomerciāliem subjektiem piemērotā atbrīvojuma no *ICI* darbības jomu. Sūdzības iesniedzēji 2009. gada 2. marta vēstulē Komisijai pauda neapmierinātību ar spēkā esošajiem tiesību aktiem un kritizēja Apkārtrakstu.

(10) Sūdzības iesniedzēji 2010. gada 11. janvāra e-pasta vēstulē vēlreiz prasīja Komisijai sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru, pat ņemot vērā Apkārtraksta saturu. Komisija 2010. gada 15. februārī, ņemot vērā Apkārtrakstu, nosūtīja sūdzības iesniedzējiem vēstuli, apstiprinot to 2008. gada 19. decembra vēstulē izklāstīto pamatojumu.

(11) Divi sūdzības iesniedzēji 2010. gada 26. aprīlī atsevišķi iesniedza prasību Vispārējā tiesā par Komisijas 2010. gada 15. februāra vēstules atcelšanu ([2]). Pēc prasības iesniedzēju pieprasījuma Tiesa 2010. gada 18. novembrī izdeva rīkojumu izslēgt lietu no reģistra ([3]).

(12) Ar 2010. gada 12. oktobra lēmumu (turpmāk "lēmums par procedūras sākšanu") Komisija sāka oficiālu izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta Līguma 108. panta 2. punktā, par atbrīvojumu no pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa, kas piešķirts nekustamajam īpašumam, kuru noteiktiem mērķiem izmanto nekomerciāli subjekti, un par *TUIR* 149. panta 4. punktu ([4]). Lēmums par procedūras sākšanu 2010. gada 21. decembrī tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([5]), un tajā ieinteresētās personas tikai aicinātas iesniegt piezīmes.

(13) Itālijas iestādes 2010. gada 10. novembrī lūdza Komisiju atsūtīt to vēstuļu kopijas, kas laikposmā no 2006. gada līdz 2010. gadam nosūtītas sūdzības iesniedzējiem. Vēstuļu kopijas Itālijai nosūtīja 2010. gada 2. decembrī.

(14) Laikposmā no 2011. gada 21. janvāra līdz 4. aprīlim Komisija saņēma piezīmes par lēmumu par procedūras sākšanu no 80 ieinteresētajām personām, kas uzskaitītas šā lēmuma 1. pielikumā.

(15) Komisija 2011. gada 2. marta vēstulē saņēma Itālijas piezīmes par lēmumu par procedūras sākšanu. Pēc tam Komisija Itālijas iestādēm nosūtīja trešo personu piezīmes, un Itālija uz tām atbildēja 2011. gada 10. jūnijā.

(16) 2011. gada 19. jūlijā notika Itālijas iestāžu un Komisijas tehniskā sanāksme.

(17) Itālija 2012. gada 15. februāra vēstulē informēja Komisiju par nodomu pieņemt jaunu tiesību aktu par pašvaldības nekustamā īpašuma nodokli un paziņoja, ka *ICI* no 2012. gada 1. janvāra ir aizstāts ar *Imposta Municipale Propria* (turpmāk *"IMU"*).

(18) Reaģējot uz to, ka Itālija 2012. gada 24. martā pieņēma Likumu Nr. 27, kurā iekļauti jauni nosacījumi par tādu nekomerciālu subjektu atbrīvošanu no *IMU*, kas veic noteiktas darbības, taču vairākus aspektus paredzējusi precizēt turpmākajos īstenošanas tiesību aktos, Komisija 2012. gada 16. maijā nosūtīja Itālijas iestādēm informācijas pieprasījumu.

([2]) Skatīt spriedumu lietā T-192/10 *Ferracci*/Komisija (OV C 179, 3.7.2010., 45. lpp.) un lietā T-193/10 *Scuola Elementare Maria Montessori*/Komisija (OV C 179, 3.7.2010., 46. lpp.).

([3]) OV C 30, 29.1.2011., 57. lpp.

([4]) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija secināja, ka uzņēmumu ienākuma nodokļa samazinājums par 50 %, ko piemēro saskaņā ar prezidenta Dekrēta Nr. 601/73 6. pantu, varētu ietvert pastāvošu atbalstu (18. punkts), un norādīja, ka šo pasākumu izskatīs atsevišķā procedūrā par pastāvošu atbalstu, ko sāka 2011. gada februārī. Dekrēta Nr. 601/73 6. pantā uzskaitītie subjekti ir a) sociālās palīdzības organizācijas un iestādes, savstarpējas palīdzības sabiedrības, slimnīcu organizācijas, sociālās labklājības un labdarības organizācijas, b) izglītības iestādes un bezpeļņas organizācijas, kas veic pētījumus un eksperimentus sabiedrības interesēs; zinātniskas struktūras, akadēmijas, vēstures, literatūras, zinātnes fondi un apvienības, kas īsteno vienīgi ar kultūru saistītus mērķus, c) organizācijas, kuru mērķi tiesību aktos ir atzīti par labdarīgiem un izglītojošiem, c.a) sociālo mājokļu iestādes un to apvienības.

([5]) Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

(19) Komisija 2012. gada 27. jūnijā saņēma papildu informāciju no sūdzības iesniedzējiem, tostarp piezīmes par jauno *IMU* tiesību aktu. Šos novērojumus 2012. gada 6. jūlijā nosūtīja Itālijai, lai saņemtu tās piezīmes.

(20) Itālija 2012. gada 5. septembra vēstulē sniedza Komisijai prasīto informāciju, kā arī komentēja trešo personu novērojumus, ko tai pārsūtīja 2012. gada 6. jūlijā.

(21) Visbeidzot 2012. gada 21. novembra vēstulē Itālijas iestādes nosūtīja Komisijai 2012. gada 19. novembrī pieņemto *IMU* īstenošanas noteikumu kopiju.

2. PASĀKUMU APRAKSTS

2.1. Nekomerciālu subjektu atbrīvojums no pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa

(22) Itālijas iestādes 1992. gadā ieviesa pašvaldības nekustamā īpašuma nodokli (*ICI*). 1992. gada 30. decembra Likumdošanas dekrētā Nr. 504 ir noteikts, ka šis nodoklis jāmaksā visām tām fiziskajām un juridiskajām personām, kam pieder nekustamais īpašums (saskaņā ar īpašumtiesībām, lietojuma, izmantošanas, apdzīvošanas vai nomas tiesībām). Nodoklis bija jāmaksā gan rezidentiem, gan nerezidentiem neatkarīgi no nekustamā īpašuma izmantojuma, un tā apmēru aprēķināja, pamatojoties uz nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību.

(23) Saskaņā ar Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktu no *ICI* bija atbrīvots nekustamais īpašums, ko izmantoja nekomerciāli subjekti, kuri darbojās tikai sociālās palīdzības, labklājības, veselības, izglītības un izmitināšanas pakalpojumu, kā arī kultūras, atpūtas, sporta un reliģijas jomās.

(24) Atbilstīgi 2005. gada 30. septembra Dekrētlikuma Nr. 203 ([6]) 7. panta 2.a punktam Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) punktā paredzētais atbrīvojums bija jāpiemēro tajā uzskaitītajām darbībām arī tad, ja tās bija komerciālas. Saskaņā ar 2006. gada 4. jūlija Dekrētlikuma Nr. 223 ([7]) 39. pantu minēto atbrīvojumu varēja piemērot tikai tad, ja attiecīgās darbības netika veiktas vienīgi komerciālos nolūkos.

([6]) Pārveidots par 2005. gada 2. decembra Likumu Nr. 248.
([7]) Pārveidots par 2006. gada 4. augusta Likumu Nr. 248.

(25) Itālijas iestādes paskaidroja, ka 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu no pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa piemēroja tikai tad, ja bija izpildīti divi kumulatīvi nosacījumi:

i) nekustamā īpašuma izmantotāji ir nekomerciāli subjekti ([8]). Saskaņā ar tiesību aktiem nekomerciāli subjekti ir valsts un privāti subjekti, kuri nav uzņēmumi un kuru darbības nav tikai vai galvenokārt komerciālas;

ii) nekustamo īpašumu izmanto tikai 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitītajām darbībām.

(26) Itālijas iestādes 2009. gada 26. janvāra Apkārtrakstā Nr. 2/DF paskaidroja, kādi subjekti būtu uzskatāmi par nekomerciāliem un kādām vajadzētu būt šo subjektu darbībām, lai tiem būtu tiesības uz atbrīvojumu.

(27) Apkārtrakstā norādīts, ka nekomerciāli subjekti var būt gan valsts, gan privāti subjekti. Par nekomerciāliem valsts subjektiem tika uzskatīti šādi subjekti: valsts, reģioni, apgabali, pašvaldības, tirdzniecības kameras, veselības aprūpes aģentūras, valsts struktūras, kas izveidotas tikai ar labklājību, palīdzību un veselību saistītiem nolūkiem, valsts subjekti, kas neveic saimniecisko darbību, labklājības un palīdzības struktūras, universitātes un pētniecības institūti un īpaši valsts dienesti (bijušie *IPAB*). Kā nekomerciālu privātu subjektu piemēri Apkārtrakstā bija norādītas asociācijas, fondi, komitejas, NVO, amatieru sporta klubi, brīvprātīgu pakalpojumu organizācijas, struktūras, kas nodokļu sistēmas vajadzībām klasificētas kā bezpeļņas organizācijas (*ONLUS*), un Katoļu baznīcai un citām reliģijas konfesijām piederīgas garīdzniecības iestādes.

(28) Apkārtrakstā arī norādīts, ka no *ICI* atbrīvotajā nekustamajā īpašumā veiktajām darbībām nevajadzētu būt pieejamām tirgū ([9]), t. i., tās būtu jāveic, lai pildītu sociālas vajadzības, ko ne vienmēr var izdarīt valsts struktūras vai privāti komercuzņēmēji.

([8]) Konkrētāk, Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunkts attiecas uz subjektiem, kas definēti prezidenta Dekrēta Nr. 917/86 87. panta 1. punkta c) punktā (tagad 73. pantā). Nekomerciālu subjektu definīcija ir sniegta pēdējā nosacījumā.
([9]) Skatīt Apkārtraksta 5. punktu.

(29) Par katru Dekrēta Nr. 504 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitīto darbību Apkārtrakstā iekļauti vairāki kritēriji, kuri palīdz noteikt, kādos gadījumos attiecīgā darbība būtu uzskatāma par tādu, ko neveic vienīgi komerciālos nolūkos ([10]).

(30) *ICI* 2012. gada 1. janvārī aizstāja ar *IMU*. Kā paskaidrots 5. sadaļā, 2012. gadā tika grozīti arī noteikumi par nekomerciāliem subjektiem piemērojamo pašvaldības nekustamā īpašuma nodokli.

2.2. **Ienākuma nodokļa kodeksa 149. pants**

(31) Ienākuma nodokļa kodeksa (*TUIR*) 149. pants ir iekļauts tā III nodaļas II sadaļā. Kodeksa II sadaļā ir paredzēti noteikumi par uzņēmumu nodokli, bet III nodaļā ir noteikti nosacījumi par nodokļiem, ko piemēro nekomerciāliem subjektiem, piemēram, noteikumi par nodokļu bāzes aprēķināšanu un nodokļu likmēm ([11]). *TUIR* 149. pantā ir norādīti apstākļi, kādos var zaudēt "nekomerciāla subjekta" statusu.

(32) Konkrēti *TUIR* 149. panta 1. punktā noteikts, ka nekomerciāls subjekts zaudē nekomerciāla subjekta statusu, ja tas visa taksācijas perioda laikā veic galvenokārt komerciālas darbības.

(33) *TUIR* 149. panta 2. punktā noteikts, ka subjekts ir uzskatāms par komerciālu, ja tam lielāku ienākumu daļu nodrošina komerciālas darbības, nevis institucionāli ieņēmumi un ja lielāka pamatlīdzekļu daļa ir saistīta ar komerciālām, nevis citām darbībām ([12]). Attiecīgā subjekta juridiskais statuss neietekmē nekomerciāla subjekta statusa zaudēšanu.

(34) *TUIR* 149. panta 4. punktā noteikts, ka iepriekš minētos nosacījumus (t. i., *TUIR* 149. panta 1. un 2. punktu) nepiemēro garīdzniecības iestādēm, kurām piešķirts civils statuss, un amatieru sporta klubiem.

3. **OFICIĀLAS IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRAS SĀKŠANAS PAMATOJUMS**

(35) Komisija sāka oficiālu izmeklēšanas procedūru par atbrīvojuma no pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa (atbrīvojuma no *ICI*) piemērošanu nekustamajam īpašumam, ko noteiktiem mērķiem izmanto nekomerciāli subjekti, jo šķita, ka šāda rīcība varētu būt valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē. Komisija arī sāka oficiālu izmeklēšanas procedūru par *TUIR* 149. panta 4. punktu, kurā noteikts, ka nosacījumi par nekomerciāla subjekta statusa zaudēšanu neattiecas uz garīdzniecības iestādēm un amatieru sporta klubiem.

(36) Lai novērtētu, vai attiecīgie pasākumi ir selektīvi, saskaņā ar iedibināto judikatūru ([13]) Komisija vispirms noteica katra pasākuma atsauces nodokļu sistēmu un pēc tam izvērtēja, vai attiecīgais pasākums uzskatāms par atkāpi no šīs sistēmas un, ja tā, vai tas atbilst nodokļu sistēmas būtībai un vispārējai struktūrai.

([10]) Piemēram, kā jau norādīts lēmumā par procedūras sākšanu, Apkārtrakstā noteikts, ka par darbībām veselības un sociālajā jomā ir jābūt noslēgtam līgumam ar valsts iestādēm. Attiecībā uz izglītības jomu Apkārtrakstā, šķiet, prasīta atbilstība obligātajiem pamatprincipiem, lai pakalpojumu varētu uzskatīt par līdzvērtīgu valsts sistēmai, kā arī peļņas ieguldīšana attiecīgajā izglītības darbībā. Kinoteātru vadītājiem, kas vēlas saņemt atbrīvojumu no nodokļa, Apkārtrakstā prasīts pievērsties konkrētiem tirgus segmentiem (filmām ar kulturālu ievirzi, filmām, kam piešķirts kvalitātes apliecinājums, bērniem domātām filmām). Tas pats attiecas arī uz izmitināšanas pakalpojumiem, kuru cenai jābūt mazākai par attiecīgo tirgus cenu un kurus nedrīkst sniegt kā parastu viesnīcu pakalpojumus.

([11]) Skatīt *TUIR* 143. pantu un turpmākos pantu. Vispārīgi izsakoties, nekomerciālu subjektu kopējos ienākumus veido ienākumi no nekustamā īpašuma, kapitāla un citiem ienākumu avotiem (*TUIR* 143. pants). Ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, nekomerciāli subjekti var izmantot vienkāršotas ienākumu noteikšanas sistēmas (*TUIR* 145. pants).

([12]) Atbilstību *TUIR* 149. panta 2. punktam var novērtēt, ņemot vērā šādus faktorus: lielāka neto pamatlīdzekļu daļa ir saistīta ar uzņēmējdarbību, nevis citām darbībām; lielāku ieņēmumu daļu nodrošina komerciālas darbības, nevis ar institucionālām darbībām saistītu rezervju vai pakalpojumu "parastā" vērtība; lielāku ienākumu daļu nodrošina ieņēmumi no komerciālām darbībām, nevis no institucionālām darbībām (piemēram, ziedojumiem, dotācijām, dāvinājumiem un biedru naudām).

([13]) Skatīt *inter alia* spriedumu lietā C-88/03 Portugāle/Komisija, Krājums 2006, I-7115. lpp., 56. punkts, un lietā C-487/06 P *British Aggregates*, Krājums 2008, I-10505. lpp., 81.–83. punkts.

(37) Par atbrīvojumu no *ICI* Komisija secināja, ka atsauces sistēma, ko izmantot, lai novērtētu attiecīgo pasākumu, ir pats *ICI*. Atbrīvojums no nodokļa, kuru piemēro tādiem nekomerciāliem subjektiem, kas savu nekustamo īpašumu izmanto noteiktām darbībām, no kurām dažas uzskatāmas par saimnieciskām, ir atkāpe no atsauces sistēmas (ar ko paredz, ka ikvienai juridiskai personai, kam pieder nekustams īpašums, neatkarīgi no šā īpašuma izmantojuma jāmaksā atbilstīgs pašvaldības nodoklis). Atbrīvojuma piešķiršana tikai tādiem nekomerciāliem subjektiem, kas veic noteiktas darbības ar zināmu sociālo vērtību, netika uzskatīta par atbilstīgu Itālijas pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa sistēmas būtībai un vispārējai struktūrai.

(38) Attiecībā uz *TUIR* 149. panta 4. punktu Komisija par atsauces sistēmu noteica ienākuma nodokļa sistēmu. Komisija secināja, ka sākotnēji šo pasākumu var uzskatīt par selektīvu, jo šķiet, ka tas rada iespēju — taču tikai garīdzniecības iestādēm un amatieru sporta klubiem — saglabāt nekomerciāla subjekta statusu, lai gan attiecīgie subjekti vairs netika uzskatīti par nekomerciāliem. Šāds pasākums nav uzskatāms par atbilstīgu Itālijas nodokļu sistēmas pamatprincipiem.

(39) Itālijas iestādes nebija sniegušas informāciju, kas apliecinātu, ka attiecīgie pasākumi atbilda nosacījumiem spriedumā *Altmark* lietā ([14]). Tā kā šķita, ka pasākumi atbilst visiem pārējiem Līguma 107. panta 1. punkta kritērijiem, radās priekšstats, ka tie ietvēra valsts atbalstu.

(40) Attiecībā uz saderību ar iekšējo tirgu šķita, ka Līguma 107. panta 2. punkts uz pasākumiem neattiecās. Turklāt šķita, ka uz pasākumiem neattiecās arī neviens no izņēmumiem, kas paredzēti Līguma 107. panta 3. punktā, izņemot 107. panta 3. punkta d) apakšpunktu par kultūras un kultūras mantojuma saglabāšanu. Saistībā ar atbrīvojumu no *ICI* Komisija uzskatīja, ka šo izņēmumu varētu attiecināt uz noteiktām darbībām, ko īsteno nekomerciāli subjekti, kuri darbojas tikai izglītības, kultūras un atpūtas jomās. Visbeidzot Komisija neizslēdza iespēju, ka atsevišķas darbības varētu klasificēt kā pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi saskaņā ar Līguma 106. panta 2. punktu. Tomēr Itālijas iestādes nebija sniegušas informāciju, ko Komisija varētu izmantot, lai novērtētu attiecīgo pasākumu saderību ar iekšējo tirgu.

(41) Tāpēc Komisija apšaubīja pasākumu saderību ar iekšējo tirgu un saskaņā ar 4. panta 4. punktu Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ([15]), nolēma sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru, aicinot Itāliju un citas ieinteresētās personas iesniegt piezīmes.

(42) Komisija uzskata, ka gan atbrīvojumu no *ICI*, gan *TUIR* 149. panta 4. punktu varētu klasificēt kā jaunu atbalstu. *ICI*, ko iekasēja reizi gadā, faktiski ieviesa 1992. gadā, un Komisija nebija ne saņēmusi informāciju par attiecīgo atbrīvojumu, nedz arī to apstiprinājusi. Atbrīvojumu piemēroja plašam darbību lokam, kas *ICI* ieviešanas brīdī bija atvērtas konkurencei. Tāpēc jebkāda atkāpe no šīs nodokļu sistēmas parastajiem noteikumiem būtu uzskatāma par jaunu atbalstu, jo šķita, ka pasākums atbilda Līguma 107. panta 1. punkta prasībām. Tas pats attiecas arī uz *TUIR* 149. pantu — *TUIR* ([16]) tika ieviests 1998. gadā, un Komisiju par šo pasākumu neinformēja, un tā to neapstiprināja. Tāpēc ar šo pasākumu paredzētais izņēmums būtu jāklasificē kā jauns atbalsts, jo šķiet, ka tas atbilst Līguma 107. panta 1. punkta prasībām.

4. ITĀLIJAS IESTĀŽU UN IEINTERESĒTO TREŠO PERSONU PIEZĪMES

(43) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 20. panta 2. punktu un atsaucoties uz *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([17]) publicēto uzaicinājumu, Itālijas iestādes un 80 ieinteresētās trešās personas nosūtīja Komisijai piezīmes.

(44) Kopumā Itālijas iestādes uzskatīja, ka subjekti, kam piemēroja atbrīvojumu no *ICI*, nav "uzņēmumi" Savienības tiesību aktu izpratnē. Taču šādu subjektu darbībām jebkurā gadījumā bija nozīmīga sabiedriska un

([14]) Spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg, Recueil* 2003, I-7747. lpp.

([15]) OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

([16]) Bijušais *TUIR* 111.a pants.

([17]) Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

sociāla funkcija. Tāpēc atšķirīgas nodokļa likmes piemērošana darbībām, ko veic tikai saimniecisku apsvērumu dēļ, un darbībām sociālās palīdzības, labdarības, solidaritātes un reliģijas jomā ir atbilstīga nodokļu sistēmas būtībai un struktūrai. Itālijas iestādes arī nepiekrita tam, ka *ICI* pasākums būtu atzīstams par jaunu atbalstu. Itālija uzskatīja, ka attiecīgais pasākums būtu jāvērtē kā iepriekšējo nekustamā īpašuma nodokļu (ko piemēroja jau pirms EEK līguma stāšanās spēkā) turpinājums. Turklāt, ņemot vērā sūdzības iesniedzējiem nosūtīto noraidījuma vēstuļu saturu, būtu uzskatāms, ka Komisija šo pasākumu ir apstiprinājusi. Jebkurā gadījumā Komisijas atbilde uz Parlamenta rakstisko jautājumu, kā arī tas, ka Komisija informēja sūdzības iesniedzējus par savu sākotnējo nostāju, par ko neoficiāli tika paziņots arī Itālijai, radīja pasākuma labumguvējiem tiesisko paļāvību.

(45) Par *TUIR* 149. panta 4. punktu Itālijas iestādes apgalvo, ka garīdzniecības iestādes un amatieru sporta klubi var zaudēt nekomerciāla subjekta statusu, lai gan varētu šķist citādi, ņemot vērā panta formulējumu. Tādā gadījumā šiem subjektiem vairs nepiemērotu nekādus nodokļa atvieglojumus.

(46) Viedoklis, ko pauda 78 (turpmāk "78 ieinteresētās personas") no 80 ieinteresētajām trešām personām, atbilst Itālijas iestāžu viedoklim, savukārt divas trešās personas (turpmāk "divas ieinteresētās personas" vai "sūdzības iesniedzēji") no sākotnējiem sūdzības iesniedzējiem uzskata, ka gan *ICI*, gan *TUIR* 149. panta 4. punkts ir uzskatāmi par nelikumīgiem valsts atbalsta pasākumiem, kas nav saderīgi ar iekšējo tirgu. Tāpēc 78 ieinteresēto personu izteiktie argumenti tiks izklāstīti kopā ar Itālijas iestāžu nostāju, savukārt sūdzības iesniedzēju argumenti tiks aplūkoti atsevišķi.

4.1. **Itālijas iestāžu un 78 ieinteresēto personu piezīmes**

4.1.1. *ICI: noteiktas nekomerciālu subjektu darbības nav uzskatāmas par saimnieciskām darbībām*

(47) Itālijas iestādes un 78 ieinteresētās personas apgalvo, ka noteiktas darbības, ko veic nekomerciāli subjekti, kuriem piemēro atbrīvojumu no *ICI*, nav uzskatāmas par saimnieciskām darbībām. Tās apgalvo, ka šīs darbības, kuru mērķauditorija galvenokārt ir ļoti specifiska, nav uzskatāmas par preču vai pakalpojumu piedāvāšanu tirgū un tādējādi tās nekonkurē ar komerciālu uzņēmumu veiktajām darbībām. Tāpēc šie nekomerciālie subjekti, kas darbojas sabiedriskas nozīmes jomās, nav uzskatāmi par uzņēmumiem, bet tas savukārt ir LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas priekšnosacījums.

(48) Saskaņā ar informāciju, ko sniedza Itālijas iestādes un dažas no 78 ieinteresētajām personām, šīm darbībām lielākoties ir noteiktas iezīmes. Piemēram, tās veic sabiedrības interesēs vai solidaritātes nolūkos un bez maksas vai par samazinātu maksu. Ņemot vērā attiecīgo nekomerciālo subjektu īpašās iezīmes un noteiktos mērķus, tos nevar klasificēt kā uzņēmumus.

4.1.2. *ICI: pasākums atbilst Itālijas nodokļu sistēmas loģikai*

(49) Itālijas iestādes un 78 ieinteresētās personas uzskata, ka atbrīvojums no *ICI* nav uzskatāms par atkāpi no vispārējās nodokļu sistēmas un ka ar šo pasākumu tiek īstenoti šīs sistēmas pamatprincipi.

(50) Tās uzskata, ka, piemērojot atšķirīgas nodokļa likmes ekonomiskām un ienesīgām darbībām un ar palīdzību, labdarību, reliģiju u. c. saistītām darbībām, ko veic subjekti, kuriem ir noteikti mērķi, netiek pārkāpta Itālijas nodokļu sistēmas loģika ([18]). Otrā darbību veida pamatā ir solidaritātes princips, kas ir būtisks aspekts gan valsts, gan Savienības tiesību aktos. Piemērojot atšķirīgu nodokļa likmi, likumdevējs vienkārši vēlējās ņemt vērā dažādo juridisko un faktisko situāciju, kādā ir subjekti, kas veic minētās sabiedriskas nozīmes darbības ar lielu sociālo vērtību.

(51) Turklāt sabiedriskas nozīmes darbību noteikšana ir dalībvalstu kompetencē. Vienīgais ierobežojums ir tāds, ka dalībvalsts noteiktajām atšķirīgajām nodokļa likmēm jābūt saskaņotām, t. i., tām jāatbilst vispārējās nodokļu sistēmas loģikai, un ir vajadzīga arī atbilstīga kontroles sistēma. Attiecīgā atbrīvojuma no *ICI* gadījumā abi nosacījumi ir izpildīti.

([18]) Turklāt attiecīgie subjekti galvenokārt darbojas ierobežotās ģeogrāfiskās teritorijās (vietējā līmenī), un to darbības ir paredzētas konkrētām mērķauditorijas grupām.

(52) Atbrīvojuma no *ICI* juridiskais pamats ir Itālijas Konstitūcijas 2. un 3. pants, kuros prasīts pildīt politiskus, ekonomiskus un ar sociālo solidaritāti saistītus pienākumus pret pilsoņiem, un 38. pants, kurā noteiktas tādu cilvēku tiesības uz sociālo labklājību, kam nav pieejami vajadzīgie iztikas līdzekļi. Būtu arī jānorāda, ka nekomerciāli subjekti palīdz valstij veikt konkrētus sociālus uzdevumus. Valsts vienmēr ir apzinājusies šo subjektu īpašo nozīmi, tāpat kā tā ir apzinājusies, ka nevarētu viena pati nodrošināt ar labklājību, veselību, kultūru, izglītību un sportu saistītus pakalpojumus.

(53) Itālijas iestādes atkārtoja Apkārtrakstā norādīto — lai iegūtu tiesības uz atbrīvojumu no *ICI*, jābūt izpildītiem (25) apsvērumā aprakstītajiem diviem kumulatīvajiem nosacījumiem (subjektīvajai un objektīvajai prasībai).

(54) Attiecībā uz subjektīvo prasību (t. i., nekomerciāla subjekta statusu) un, konkrētāk, reliģiskām iestādēm Itālijas iestādes uzsvēra, ka nekomerciālu subjektu kategorijā ietilpst garīdzniecības iestādes, kam piešķirts civils statuss un kas ir piederīgas vai nu Katoļu baznīcai, vai citām reliģiskām konfesijām ([19]).

(55) Attiecībā uz objektīvo prasību (t. i., vienas no tiesību aktos uzskaitītajām darbībām izpildi) Itālijas iestādes norādīja, ka Itālijas Kasācijas tiesa ir atkārtoti lēmusi, ka, lai varētu piešķirt atbrīvojumu no *ICI*, ir būtiski uzskatīt, ka darbība tiek faktiski veikta attiecīgajā nekustamajā īpašumā. Tas nozīmē, ka arī tad, ja konkrētā darbība ir iekļauta no nodokļa atbrīvoto darbību uzskaitījumā, ir jāpārbauda, vai to arī faktiski veic nekomerciālos nolūkos ([20]). Turklāt, kā noteikusi Valsts Padome ([21]), ja kādam no likumā atļautajiem mērķiem izmanto tikai attiecīgā nekustamā īpašuma daļu (arī tad, ja lielāko), ņemot vērā to, ka atbrīvojums ir ierobežots, no nodokļa nevar atbrīvot visu īpašumu.

4.1.3. *Pasākuma atzīšana par pastāvošu atbalstu*

(56) Itālijas iestādes uzskata, ka *ICI* ir loģisks iepriekšējo īpašumam piemēroto nodokļu turpinājums, kas nodrošina gan tiesisku, gan materiālu pēctecību. Atbrīvojums, ko piemēro nekustamajam īpašumam, kurā veic noteiktas darbības ar lielu sociālo vērtību, jau kopš 1931. gada — ilgi pirms EEK līguma stāšanās spēkā — ir bijis visu tiesību aktu par nekustamo īpašumu stūrakmens.

(57) Ņemot vērā sūdzības iesniedzējiem nosūtītās Komisijas noraidījuma vēstules, par kurām Itālija tika informēta, Itālijas iestādes un 78 ieinteresētās personas arī uzskata, ka Komisija atbrīvojumu no *ICI* ir apstiprinājusi.

(58) Tāpēc, ja atbrīvojums no *ICI* ir uzskatāms par atbalstu, tas būtu jāuzskata par pastāvošu atbalstu.

4.1.4. *Saderība*

(59) Itālijas iestādes nolēma neiesniegt piezīmes par pasākumu iespējamu atbilstību Līguma 107. panta 2. un 3. punktam un par to iespējamu atzīšanu par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pasākumiem saskaņā ar Līguma 106. panta 2. punktu un spriedumu *Altmark* lietā.

(60) Dažas no 78 ieinteresētajām personām uzskata, ka atbrīvojums no *ICI* ir saderīgs ar Līguma 106. panta 2. punktu un 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, jo tas ir vajadzīgs, lai būtu iespējams veikt sabiedrībai noderīgas darbības, kuru pamatā ir solidaritātes princips. Turklāt šis atbrīvojums no nodokļa nerada ievērojamus konkurences izkropļojumus un manāmu ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.

4.1.5. *Tiesiskā paļāvība*

(61) Itālijas iestādes apgalvo, ka atbildes par atbrīvojumu no *ICI*, kuras Komisija nosūtīja sūdzības iesniedzējiem un par kurām Itālija tika neoficiāli informēta, ir radījušas nekomerciālajiem subjektiem tiesisko paļāvību par atbrīvojuma no *ICI* atbilstību Savienības tiesību aktiem.

(62) Tās uzskata, ka tiesisko paļāvību ir radījusi arī Komisijas atbilde uz Parlamenta 2009. gada rakstisko jautājumu par nodokļa piemērošanu nekomerciāliem subjektiem ([22]).

([19]) Saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem visu valsts atzīto reliģijas konfesiju, tostarp Katoļu baznīcas, reliģiskos mērķus nodokļu sistēmas kontekstā uzskata par līdzvērtīgiem ar labdarību un izglītību saistītiem mērķiem.

([20]) Skatīt 2005. gada 26. oktobra spriedumu Nr. 20776, 2007. gada 15. novembra spriedumu Nr. 23703, 2008. gada 29. februāra spriedumu Nr. 5485 un 2010. gada 17. septembra spriedumu Nr. 19731. Skatīt arī 2010. gada 9. aprīļa spriedumu Nr. 8495.

([21]) Skatīt 1996. gada 18. jūnija atzinumu Nr. 266.

([22]) Rakstiskais jautājums E-177/2009 (OV C 189, 13.7.2010.).

(63) Tāpēc arī tad, ja Komisija uzskatītu pasākumu par nelikumīgu un nesaderīgu atbalstu un neatzītu to par pastāvošu atbalstu, tai nevajadzētu prasīt atgūt atbalstu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. panta 1. punktu.

(64) Atsevišķas trešās personas uzskata, ka attiecībā uz *TUIR* 149. panta 4. punktu atbalsta atgūšana nebūtu jāprasa nevienā gadījumā, jo valsts iestādēm būt ļoti sarežģīti un apgrūtinoši izteikt iespējamo priekšrocību skaitļos.

4.1.6. *TUIR 149. pants*

(65) Itālijas iestādes savos apsvērumos sīki aprakstīja īpašos nekomerciāliem subjektiem, tostarp garīdzniecības iestādēm un amatieru sporta klubiem, piemērojamos noteikumus par nodokļiem. Itālijas iestādes uzsver, ka *TUIR* 149. panta 2. punktā ir sniegts neizsmeļošs to parametru uzskaitījums, ko var izmantot ([23]), lai klasificētu subjektu kā komerciālu organizāciju. Arī tad, ja nekomerciālais subjekts atbilst vienam vai vairākiem minētajiem nosacījumiem, tas uzreiz nezaudē nekomerciāla subjekta statusu (jo šos parametrus nevar uzskatīt par likumiskiem pieņēmumiem). Atbilstība šiem nosacījumiem liecinātu tikai par to, ka subjekta veiktās darbības varētu būt galvenokārt komerciālas.

(66) Kā norādīts Ieņēmumu dienesta 1998. gada 12. maija Apkārtrakstā Nr. 124/E, garīdzniecības iestādes, kam piešķirts civils statuss, var uzskatīt par nekomerciāliem subjektiem tikai tad, ja to veiktās darbības ir tikai vai galvenokārt nekomerciālas.

(67) Tāpēc atbilstīgi Itālijas sniegtajai informācijai ar *TUIR* 149. panta 4. punktu tikai izslēdz konkrētu 149. panta 1. un 2. punktā noteiktu laika un darbības parametru piemērošanu ([24]). Ar *TUIR* 149. panta 4. punktu neizslēdz iespējamību, ka garīdzniecības iestādes varētu zaudēt nekomerciāla subjekta statusu. Jebkurā gadījumā dažas no 78 ieinteresētajām personām uzskata, ka šis pasākums neietver nekādu valsts līdzekļu nodošanu un nerada nekādas priekšrocības.

(68) Itālijas iestādes paskaidroja, ka pasākuma mērķis ir saglabāt *CONI* (Itālijas Valsts olimpiskās komitejas) ekskluzīvo atbildību par amatieru sporta klubiem un Iekšlietu ministrijas ekskluzīvo atbildību par civila statusa piešķiršanu garīdzniecības iestādēm vai šā statusa anulēšanu ([25]). Tomēr, ja šo iestāžu nodokļu revīzijā nodokļu iestādes konstatētu, ka tiek veiktas galvenokārt komerciālas darbības, tās nekavējoties informētu Iekšlietu ministriju vai *CONI*. Turklāt nodokļu iestādes arī liktu no attiecīgā subjekta atgūt nodokļa starpību.

(69) Itālijas iestādes apstiprināja, ka tika veiktas gan garīdzniecības iestāžu, gan amatieru sporta klubu pārbaudes. Garīdzniecības iestādēs attiecīgas pārbaudes veica arī Iekšlietu ministrija, taču tā nekonstatēja nekādus pārkāpumus.

4.2. **Divu ieinteresēto personu piezīmes**

(70) Divas ieinteresētās personas ([26]) savās piezīmēs atsaucās uz visiem dokumentiem un apsvērumiem, ko tās jau iesniedza Komisijai administratīvajā procedūrā pirms lēmuma par procedūras sākšanu. Viņuprāt, šie dokumenti apliecina to, ka garīdzniecības iestādes patiešām veic saimnieciskas darbības.

(71) Attiecībā uz atbrīvojumu no *ICI* abas personas norādīja, ka apstrīdēto pasākumu Itālija ieviesa 2005. gadā. Pēc Dekrētlikuma Nr. 203/2005 stāšanās spēkā atbrīvojumu no *ICI* piemēroja nekomerciāliem subjektiem, kas veica tiesību aktos uzskaitītās darbības, arī tad, ja šīs darbības bija komerciālas ([27]). Pēc *ICI* tiesību akta grozīšanas 2006. gadā atbrīvojumu no *ICI* piemēroja tādām pašām darbībām, ja vien tās nebija tikai komerciālas ([28]). Taču 2006. gadā izdarītie grozījumi nemazināja attiecīgā pasākuma atbilstību valsts atbalsta kritērijiem.

([23]) Skatīt 12. zemsvītras piezīmi.
([24]) Skatīt 31. apsvērumu un turpmākos apsvērumus.
([25]) Tas arī garantē atbilstību Itālijas un Vatikāna parakstītajiem starptautiskajiem nolīgumiem par garīdzniecības iestādēm.
([26]) No sākotnējiem sūdzības iesniedzējiem piezīmes par lēmumu par procedūras sākšanu iesniedza tikai *Pietro Ferracci* un *Scuola Elementare Maria Montessori s.r.l.*
([27]) Dekrētlikums Nr. 203/2005, pārveidots par 2005. gada 2. decembra Likumu Nr. 248.
([28]) Dekrētlikums Nr. 223/2006, pārveidots par 2006. gada 4. augusta Likumu Nr. 248.

(72) Arī Apkārtrakstā tika paredzēta selektīva priekšrocība subjektiem, kas tiešām būtu jāuzskata par uzņēmumiem. Ļoti bieži galvenais priekšnosacījums, lai Apkārtrakstā uzskaitītajām darbībām piemērotu atbrīvojumu no *ICI*, bija tas, ka subjekts negūst peļņu. Tomēr, ņemot vērā ES judikatūrā noteiktos principus, piemērojot valsts atbalsta noteikumus, nav būtiski, vai subjekts gūst peļņu. Tāpēc ar Apkārtrakstu netika atrisināti jautājumi par atbrīvojuma no *ICI* saistību ar valsts atbalstu, jo šo atbrīvojumu turpināja piemērot nekomerciāliem subjektiem, kas veica saimniecisku darbību, bet nepiemēroja subjektiem, kas veica to pašu darbību, taču guva peļņu.

(73) Sūdzības iesniedzēji norādīja, ka jebkurā gadījumā ir gandrīz neiespējami iegūt konkrētus datus par attiecīgajiem subjektiem piederošo nekustamo īpašumu, galvenokārt tāpēc, ka šiem subjektiem nav jādeklarē no *ICI* atbrīvotais nekustamais īpašums.

(74) Attiecībā uz *TUIR* 149. panta 4. punktu sūdzības iesniedzēji uzskata, ka garīdzniecības iestādes nekomerciāla subjekta statusu zaudēt nevar.

(75) Attiecībā uz atbrīvojumu no *ICI* un 149. panta 4. punktu sūdzības iesniedzēji piekrīt Komisijas sākotnējiem secinājumiem par valsts līdzekļu izmantošanu un priekšrocības esamību, kā arī par selektivitāti, konkurences izkropļošanu un ietekmi uz tirdzniecību.

(76) Attiecībā uz konkrēto pasākumu saderību ar iekšējo tirgu sūdzības iesniedzēji atbalsta Komisijas sākotnējo secinājumu par to, ka Līguma 107. panta 2. punkts un 107. panta 3. punkta a), b) un c) apakšpunkts uz šo gadījumu neattiecas. Tomēr viņi nepiekrīt, ka atsevišķiem subjektiem, kas darbojas tikai izglītības, kultūras un atpūtas jomās, varētu piemērot izņēmumu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta d) apakšpunktu. Sūdzības iesniedzēji arī uzskata, ka šajā gadījumā nav izpildīti sprieduma *Altmark* lietā nosacījumi.

4.3. **Itālijas iestāžu apsvērumi par trešo personu piezīmēm**

(77) Itālijas iestādes nosūtīja savus apsvērumus par trešo personu piezīmēm 2011. gada 10. jūnija vēstulē.

(78) Pirmkārt, arī tad, ja pieņemtu, ka atsevišķas tādu nekomerciālu subjektu, kam piemēro atbrīvojumu no nodokļa, darbības varētu klasificēt kā saimnieciskas darbības, Komisijai joprojām jāpierāda, ka piešķirtā priekšrocība ir selektīva un ka tā neatbilst Itālijas nodokļu sistēmas loģikai.

(79) Otrkārt, attiecībā uz vispārējiem apsvērumiem par Apkārtrakstu Itālijas iestādes uzskata, ka Komisija tiek aicināta pārbaudīt pasākumu, kas ietver atbrīvojumu no nodokļa. Tas nozīmē, ka tai jānovērtē valsts iestāžu norādītie tiesību akta interpretēšanas kritēriji, kā arī tas, vai pastāv pietiekama kontroles sistēma.

(80) Savukārt par sūdzības iesniedzēju minētajām iespējamām grūtībām savākt datus par nekustamo īpašumu, kas pieder nekomerciāliem subjektiem, Itālijas iestādes norādīja, ka 2006. gadā tika atcelta prasība par *ICI* deklarācijas iesniegšanu. Itālijas iestādes arī norāda, ka patlaban notiek gan kadastra sistēmas, gan nekustamā īpašuma datubāzu reorganizācija.

(81) Kā atzinuši arī sūdzības iesniedzēji, Itālijas iestādes piebilst, ka *TUIR* 149. panta 4. punkts ir nevis patstāvīgs vai materiāls nosacījums, bet gan procedūras nosacījums, kas ir saistošs, tikai ņemot vērā kontroles procedūru aspektu.

5. **JAUNAIS TIESĪBU AKTS PAR PAŠVALDĪBAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA NODOKLI**

5.1. **Jaunā pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa (*IMU*) apraksts**

(82) Īstenojot tā saukto fiskālā federālisma reformu, ar 2011. gada 14. marta Likumdošanas dekrētu Nr. 23 tika nolemts, ka no 2014. gada 1. janvāra *ICI* aizstās ar *IMU*. Ar 2011. gada 6. decembra Dekrētlikumu Nr. 201, kas pārveidots par 2011. gada 22. decembra Likumu Nr. 214, Itālija nolēma pārcelt *IMU* ieviešanu uz 2012. gadu.

(83) *IMU* jāmaksā visām personām, kam pieder nekustamais īpašums. Nodokļa bāzi aprēķina, pamatojoties uz nekustamā īpašuma vērtību, ko nosaka, ņemot vērā kadastrālo ienākumu par nekustamo īpašumu un piemērojot *ICI* dekrēta (Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92) 5. panta kritērijus, kā arī Dekrētlikuma Nr. 201/2011 kritērijus. Saskaņā ar minētajiem kritērijiem noteikto vērtību reizina ar attiecīgiem reizinātājiem, kas atšķiras atkarībā no īpašuma kadastrālās kategorijas. *IMU* standarta likme ir 0,76 %.

(84) Tāpēc kadastra sistēmai nekustamā īpašuma nodokļu jomā ir ļoti liela nozīme. Minimālā vienība, ko var izmantot kadastra sistēmas vajadzībām, var būt ēka vai tās daļa, ēku kopums vai teritorija, ja tās ir autonomas gan funkciju, gan ienākumu ziņā. Itālijas kadastra sistēmā, kas tiks pārskatīta, ir sešas nekustamā īpašuma kategorijas. Kadastra sistēmas A grupā ietilpst mājokļiem vai līdzīgiem mērķiem izmantots nekustamais īpašums; B grupā ir kolektīvām vajadzībām izmantots nekustamais īpašums, piemēram, mācību iestāžu, slimnīcu, valsts iestāžu, skolu ēkas; C grupā ietilpst nekustamais īpašums, ko izmanto parastiem komerciāliem mērķiem, piemēram, veikaliem, noliktavām, kā arī ēkas un telpas, ko izmanto sportam; D grupā ir nekustamais īpašums, ko izmanto specifiskiem mērķiem, piemēram, viesnīcām, teātriem, slimnīcām, kā arī ēkas un telpas, ko izmanto sportam; E grupā ietilpst specifiskiem mērķiem izmantots nekustamais īpašums, piemēram, sauszemes, jūras un gaisa transporta pakalpojumiem, maksas tiltiem, bākām, dievkalpojumiem izmantots īpašums. Savukārt F grupā ietilpst nekustamais īpašums, kas reģistrēts fiktīvām kategorijām.

(85) Ar 2012. gada 24. janvāra Dekrētlikuma Nr. 1 (pārveidots par 2012. gada 24. marta Likumu Nr. 27) 91.a pantu, kurā iekļauta īpaša atsauce uz jauno *IMU*, tika ieviestas vairākas pārmaiņas attiecībā uz nodokli, ko piemēro tādu nekomerciālu subjektu nekustamajam īpašumam, kuri veic noteiktas darbības. Ar jauno tiesību aktu tika atcelts 2006. gadā izdarītais grozījums, ar ko paplašināja darbības jomu atbrīvojumam no *ICI*, iekļaujot tajā nekustamo īpašumu, kurā īsteno noteiktas darbības, kas *"nav vienīgi komerciālas"* ([29]) (4. punkts), kā arī precizēts, ka atbrīvojumu no *IMU* piemēro tikai likumā noteiktajām darbībām ([30]), ko nekomerciālos nolūkos veic nekomerciāli subjekti (1. punkts). Dekrētlikumā Nr. 1/2012 arī tika iekļauti īpaši noteikumi, ar ko atļāva piemērot proporcionālu *IMU* likmi gadījumos, kad vienu īpašumu izmanto gan komerciālām, gan nekomerciālām darbībām. Tā 91.a panta 2. punktā noteikts, ka, ja īpašumu izmanto gan komerciālām, gan nekomerciālām darbībām, no 2013. gada 1. janvāra atbrīvojumu piemēros tikai tai īpašuma daļai, kurā veic nekomerciālas darbības, ja ir iespējams noteikt to īpašuma daļu, ko izmanto tikai šādām darbībām. Gadījumos, kad šādas autonomas īpašuma daļas nav iespējams noteikt, atbrīvojumu no 2013. gada 1. janvāra piemēros proporcionāli īpašuma nekomerciālajam izmantojumam, kas norādīts īpašā deklarācijā (91.a panta 3. punkts). Dekrētlikumā Nr. 1/2012 ir vairāki aspekti, kas būs jārisina turpmākajos īstenošanas noteikumos, kurus pieņems ekonomikas un finanšu ministrs. Daži no šiem aspektiem ir noteikumi un nosacījumi par deklarācijas iesniegšanu; informācija, kas vajadzīga, lai noteiktu proporcionālo izmantojumu; kā arī, ņemot vērā ar Dekrētlikumu Nr. 174/2012 ([31]) ieviestās pārmaiņas, vispārēji un konkrēti nosacījumi, kas jāņem vērā, klasificējot darbību kā nekomerciālu.

(86) Kad tika saņemts labvēlīgs Valsts Padomes ([32]) atzinums un komentāri, ekonomikas un finanšu ministrs ar 2012. gada 19. novembra Dekrētu Nr. 200 pieņēma *IMU* īstenošanas noteikumus (turpmāk "Noteikumi") ([33]). Noteikumos paredzēts, kuros gadījumos tajos uzskaitītās darbības, uz ko attiecina atbrīvojumu no *IMU*, uzskata

([29]) Dekrētlikuma Nr. 203/2005 7. panta 2.a punkts; Dekrētlikuma Nr. 1/2012 91.a panta 4. punkts.

([30]) Skatīt Dekrētlikuma Nr. 201/2011 13. panta 13. punktu un Likumdošanas dekrēta Nr. 23/2011 9. panta 8. punktu, kas attiecas uz *ICI* tiesību akta 7. panta 1. punkta i) apakšpunktu. *ICI* tiesību akta 7. panta 1. punkta i) apakšpunkta aprakstu skatīt 23. apsvērumā.

([31]) Skatīt 9. panta 6. punktu 2012. gada 10. oktobra Dekrētlikumā Nr. 174, kas pārveidots (ar grozījumiem) par 2012. gada 7. decembra Likumu Nr. 213 (*Oficiālais Vēstnesis* Nr. 286, 2012. gada 7. decembris).

([32]) Skatīt Atzinumu Nr. 4802/2012, kas sniegts 2012. gada 13. novembrī (spriedums lietā Nr. 10380/2012).

([33]) 2012. gada 19. novembra Dekrēts Nr. 200, publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* Nr. 274, 2012. gada 23. novembris.

par "nekomerciālām". Pirmkārt, attiecīgās darbības nekad nedrīkst radīt peļņu; turklāt saskaņā ar ES tiesību aktiem ar tām būtībā nedrīkst konkurēt ar citiem tirgus dalībniekiem, kuri gūst peļņu, un tām jāatbilst solidaritātes un subsidiaritātes principiem ([34]). Papildus minētajam ir jāizpilda divi savstarpēji kritēriju kopumi, ko piemēro nekomerciāliem subjektiem (subjektīvās prasības) un noteiktām to darbībām (objektīvās prasības). Attiecībā uz subjektīvajām prasībām Noteikumos ir paredzēti vispārēji nosacījumi, kas nekomerciāliem subjektiem jāievēro, lai varētu saņemt atbrīvojumu no *IMU* ([35]). Noteikumos ir īpaši uzsvērts, ka nekomerciālu subjektu statūtos jābūt iekļautam vispārējam aizliegumam izplatīt jebkādus ienākumus, peļņu, līdzekļus un rezerves. Turklāt visi ienākumi ir no jauna jāiegulda tikai tādās darbībās, kas veicina subjekta mērķa — sociālās solidaritātes — īstenošanu. Ja nekomerciālo subjektu likvidē, tā aktīvi jāpiešķir citam nekomerciālam subjektam, kas veic līdzīgu darbību. Attiecībā uz objektīvajām prasībām ([36]) dažādajiem 1. pantā uzskaitīto darbību veidiem ([37]) piemēro atšķirīgas prasības. Subjektiem, kas darbojas labklājības un veselības jomā, ir jāatbilst divām alternatīvām prasībām: a) subjektu ir akreditējusi valsts, un tas ir noslēdzis līgumu vai vienošanos ar valsts iestādēm; subjekta darbības ietilpst valsts sistēmā vai to papildina, un pakalpojumus lietotājiem sniedz bez maksas vai par tādu summu, kas tikai palīdz segt pakalpojuma vispārējās izmaksas; b) ja subjekts nav akreditēts un nav noslēdzis attiecīgu līgumu vai vienošanos, pakalpojumus sniedz bez maksas vai par simbolisku maksu, kas nekādā gadījumā nepārsniedz pusi no vidējās cenas par līdzīgām darbībām, ko tajā pašā reģionā piedāvā kā konkurējošas darbības, turklāt šī maksa nedrīkst būt nekādā veidā saistīta ar šāda pakalpojuma faktiskajām izmaksām. Izglītības jomā ir jāizpilda trīs kumulatīvas prasības — a) attiecīgajai darbībai jābūt līdzvērtīgai valsts izglītības sistēmā iekļautajām darbībām, un skolai jāievēro nediskriminējoša uzņemšanas politika; b) skolā jāuzņem arī skolēni ar īpašām vajadzībām un jāīsteno kolektīvi darba līgumi, skolas struktūrai jāatbilst piemērojamiem standartiem, un skolai jāpublicē tās ienākumu pārskati; c) attiecīgās darbības jānodrošina vai nu bez maksas, vai arī par simbolisku maksu, ar ko tiek segta tikai daļa no pakalpojuma faktiskajām izmaksām, turklāt šī maksa nedrīkst būt nekādā veidā saistīta ar šāda pakalpojuma faktiskajām izmaksām. Subjektam, kam piemēro atbrīvojumu un kas darbojas izmitināšanas, kultūras, atpūtas vai sporta jomā, attiecīgie pakalpojumi jāsniedz bez maksas vai par simbolisku maksu, kas nekādā gadījumā nepārsniedz pusi no vidējās cenas par līdzīgām darbībām tajā pašā ģeogrāfiskajā reģionā, turklāt šī maksa nedrīkst būt nekādā veidā saistīta ar šāda pakalpojuma faktiskajām izmaksām.

([34]) Skatīt ekonomikas un finanšu ministra 2012. gada 19. novembra Noteikumu 1. panta 1. punkta p) apakšpunktu.

([35]) Ekonomikas un finanšu ministra 2012. gada 19. novembra Noteikumu 3. pants.

([36]) Ekonomikas un finanšu ministra 2012. gada 19. novembra Noteikumu 4. pants.

([37]) Noteikumu 1. pantā sniegtajās definīcijās ir paredzētas papildu prasības. Piemēram, attiecībā uz izmitināšanas pakalpojumiem Noteikumu 1. panta 1. punkta j) punktā ir noteikts, ka tos var izmantot tikai noteiktas cilvēku kategorijas un ka izmitināšanas iestādes darbības periods nedrīkst būt pastāvīgs. Konkrētāk, attiecībā uz "sociālo izmitināšanu" Noteikumos paredzēts, ka šo pakalpojumu mērķauditorijai jābūt cilvēkiem, kam ir pagaidu vai pastāvīgas īpašas vajadzības, vai arī cilvēkiem, kas fizisku, psiholoģisku, ekonomisku, sociālu vai ar ģimeni saistītu apstākļu dēļ ir nelabvēlīgā situācijā. Atbrīvojums nekādā gadījumā neattiecas uz darbībām, ko veic viesnīcās vai līdzīgās iestādēs, kā noteikts 2011. gada 23. maija Likumdošanas dekrēta Nr. 79 9. pantā. Attiecībā uz sporta aktivitātēm Noteikumu 1. panta 1. punkta m) apakšpunktā paredzēts, ka attiecīgie subjekti ir bezpeļņas sporta asociācijas, kas saistītas ar valsts sporta federācijām vai sporta veicināšanas subjektiem, kā noteikts Likuma Nr. 289/2002 90. pantā.

5.2. **Divu ieinteresēto personu piezīmes par *IMU* tiesību aktu**

(87) Abas ieinteresētās personas uzskata, ka Dekrētlikuma Nr. 1/2012 91.a panta 2. un 3. punkts ir atkāpe no parastajiem noteikumiem par nekustamajam īpašumam piemērojamiem nodokļiem.

(88) Pirmkārt, abi sūdzības iesniedzēji norāda, ka saskaņā ar 91.a panta 2. punktu, ja nekustamo īpašumu izmanto dažādiem mērķiem, atbrīvojumu no *IMU* piemēro tikai tai īpašuma daļai, kurā veic nekomerciālas darbības, tad, ja ir iespējams noteikt, kuru īpašuma daļu izmanto vienīgi šādām darbībām. Pārējai nekustamā īpašuma daļai, kas ir autonoma gan funkciju, gan ienākumu ziņā, piemēro 2006. gada 24. novembra Dekrētlikuma Nr. 262 2. panta 41., 42. un 44. punktu. Ar šiem nosacījumiem reglamentē procedūru, kas jāpiemēro kadastra sistēmas E grupā iekļautajam nekustamajam īpašumam, kura kadastrālie ienākumi ir jāpārklasificē un jāpārvērtē. Patiesībā saskaņā ar šo tiesību aktu E grupā klasificētajā nekustamajā īpašumā (specifiskiem mērķiem izmantotajā īpašumā) ([38]) nevar ietilpt komerciāliem vai rūpnieciskiem nolūkiem izmantotas ēkas vai ēku daļas, ja tās ir autonomas funkciju un ienākumu ziņā.

([38]) Skatīt 84. apsvērumu.

(89) Abas ieinteresētās personas norādīja, ka 91.a panta 2. punktā iekļautā atsauce uz Dekrētlikumu Nr. 262/2006 būtu jāinterpretē kā vispārēja atsauce uz kadastra pārklasifikācijas procedūru. Abas personas norādīja, ka, ja Dekrētlikumā Nr. 262/2006 paredzēto procedūru piemērotu tikai tādam nekustamajam īpašumam, kas ietilpst kadastra sistēmas E grupā, prasība "sadalīt" dažādiem mērķiem izmantotu īpašumu būtu jāpiemēro tikai ļoti ierobežotam ēku skaitam, t. i., E7 un E9 kategorijas ēkām.

(90) Abas ieinteresētās personas arī apgalvo, ka 91.a panta 3. punktā paredzētā deklarācija varētu veicināt izvairīšanos no nodokļa maksāšanas un ka jaunajā tiesību aktā valsts iestādēm ir piešķirta pārāk liela rīcības brīvība. Turklāt jaunie noteikumi stāsies spēkā tikai 2013. gada 1. janvārī, tāpēc Komisijai jebkurā gadījumā būtu jāprasa atgūt atbalstu, kas laikposmā no 2006. gada līdz 2012. gadam nelikumīgi piešķirts, piemērojot atbrīvojumu no *ICI*.

5.3. **Itālijas iestāžu apsvērumi par divu ieinteresēto personu piezīmēm**

(91) Itālijas iestādes paskaidroja, ka 91.a panta 2. punktā iekļautā atsauce uz Dekrētlikuma Nr. 262/2006 2. panta 41., 42. un 44. punktu būtu jāinterpretē kā vispārēja atsauce uz procedūru, kas būtu jāievēro, lai "sadalītu" dažādiem mērķiem izmantotu īpašumu. Šī procedūra ir jāpiemēro neatkarīgi no kadastra kategorijas.

(92) Itālija arī paskaidroja, ka Itālijas nodokļu sistēmas pamatprincips ir nodokļu maksātāju pienākums iesniegt nodokļu deklarāciju un ka ļoti izplatīta likumdošanas prakse ir konkrētus aspektus reglamentēt īstenošanas tiesību aktos. Turklāt, tā kā ar 2012. gada martā pieņemto tiesību aktu tiek ieviesta jauna nekomerciālu subjektu izmantotā nekustamā īpašuma deklarēšanas sistēma, bija jāpārceļ datums, kad šo sistēmu sāk piemērot attiecīgajiem subjektiem.

(93) Par atbalsta atgūšanu Itālijas iestādes sacīja, ka nav iespējams retrospektīvi noteikt, kuru nekomerciāliem subjektiem piederošo īpašumu izmantoja darbībām, kas nav vienīgi komerciālas (un kuram tāpēc piemēroja *ICI*). Kadastra dati patiesībā nesniedz informāciju par īpašumā veikto darbību veidiem ([39]). Arī citās nodokļu datubāzēs nav iespējams noteikt, kuru nekustamo īpašumu nekomerciāli subjekti izmantoja institucionālām darbībām, ko neveic vienīgi komerciālos nolūkos.

([39]) Skatīt arī *Agenzia del Territorio* 2006. gada 16. maija Apkārtrakstu Nr. 4/2006.

6. **NOVĒRTĒJUMS**

(94) Lai noskaidrotu, vai pasākums ir uzskatāms par atbalstu, Komisijai jānovērtē, vai attiecīgais pasākums atbilst visiem Līguma 107. panta 1. punkta nosacījumiem. Saskaņā ar šo nosacījumu, "ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm". Saskaņā ar šo nosacījumu Komisija pārbaudīs, i) vai pasākumu finansē valsts vai no valsts līdzekļiem, ii) vai tas rada selektīvu priekšrocību, iii) vai tas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus.

(95) Vispirms Komisijai jānovērtē, vai vismaz daži no iesaistītajiem nekomerciālajiem subjektiem nav uzskatāmi par uzņēmumiem Savienības tiesību aktu par konkurenci izpratnē.

6.1. **Nekomerciālu subjektu klasificēšana par uzņēmumiem**

(96) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija norādīja, ka nekomerciālie subjekti, uz ko attiecas konkrētais pasākums, vismaz daļēji veica saimnieciskas darbības un tāpēc ir klasificējami kā uzņēmumi.

(97) Itālijas iestādes un 78 ieinteresētās personas uzskata, ka noteiktas darbības, ko veic nekomerciāli subjekti, nav uzskatāmas par saimnieciskām darbībām. Tās īpaši ir pārliecinātas par to, ka saistībā ar *ICI* pasākumu tādas darbības kā sniegt palīdzību grūtībās nonākušām jaunajām māmiņām vai apsaimniekot ēku kalnos, uz kuru bērni no laukiem var doties vasaras brīvdienās, nav saimnieciska darbība. Veicot šīs darbības, kam ir konkrēti definēta mērķauditorija, nekomerciālie subjekti nepiedāvā tirgū preces vai pakalpojumus un nekonkurē ar komercuzņēmumu īstenotajām darbībām. Tāpēc šie nekomerciālie subjekti, kas darbojas sabiedrības interesēs, nebūtu jāuzskata par uzņēmumiem un tiem nevar piemērot Līguma 107. panta 1. punktu. Turklāt, kā norādīja Itālijas iestādes un dažas no 78 ieinteresētajām personām, daudzos gadījumos šādām darbībām nemaz nav faktiska tirgus. Gandrīz visām attiecīgajām darbībām ir arī īpašas iezīmes, ko var rezumēt šādi:

a) tās ir pieejamas bez maksas vai par samazinātu maksu/cenu;

b) tās nodrošina, īstenojot solidaritātes principu un sociālo palīdzību, kas nav komercuzņēmumu darbības joma;

c) to veicēju spēja maksāt nodokļus ir mazāka nekā komercuzņēmumiem, kas darbojas saskaņā ar tirgus principiem;

d) tās rada deficītu vai mazus ienākumus, un visa gūtā peļņa ir no jauna jāiegulda subjekta mērķu īstenošanā.

(98) Ņemot vērā šīs iezīmes un attiecīgo nekomerciālo subjektu īpašos mērķus, šos subjektus nevar uzskatīt par uzņēmumiem.

(99) Komisija norāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jēdziens "uzņēmums" ietver visus subjektus, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no to juridiskā statusa un finansējuma veida ([40]). Tāpēc konkrēta subjekta klasifikācija ir atkarīga tikai no tā darbību veida. Šim vispārējam principam ir divas būtiskas sekas, kas aprakstītas tālāk.

(100) Pirmkārt, īpašā valsts tiesību aktā noteiktais subjekta statuss nav būtisks. Tas nozīmē, ka tā juridiskajam statusam un organizatoriskajai struktūrai nav nozīmes. Tāpēc par uzņēmumu var uzskatīt pat tādu subjektu, ko saskaņā ar valsts tiesību aktiem klasificē kā apvienību vai sporta klubu, piemērojot Līguma 107. panta 1. punktu. Vienīgais vērā ņemamais kritērijs ir tas, vai attiecīgais subjekts veic vai neveic saimniecisku darbību.

(101) Otrkārt, noteikumu par valsts atbalstu piemērošana nav atkarīga no tā, vai subjekts ir dibināts ar mērķi gūt peļņu, jo arī bezpeļņas subjekti var tirgū piedāvāt preces un pakalpojumus ([41]).

(102) Treškārt, tas, vai subjektu var klasificēt kā uzņēmumu, vienmēr ir atkarīgs no konkrētās darbības. Subjektu, kas veic gan saimnieciskas darbības, gan darbības, kurām nav ekonomiska rakstura, uzskata par uzņēmumu tikai, ņemot vērā saimnieciskas darbības esamību.

(103) Saimnieciska darbība ir jebkāda darbība, kas ietver preču un pakalpojumu piedāvāšanu tirgū. Saistībā ar to Komisija uzskata, ka 97. apsvērumā minētās Itālijas un 78 ieinteresēto personu norādītās iezīmes un aspekti, kam, kā tās atzīst, subjekti ne vienmēr atbilst, nevar *per se* izslēgt attiecīgo darbību saimniecisko raksturu.

(104) Kā jau tika paskaidrots, saskaņā ar Dekrētlikuma Nr. 203/2005 (grozīts ar Dekrētlikumu Nr. 223/2006; tagad atcelts) 7. panta 2.a punktu *ICI* tiesību akta 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitītās darbības varētu būt komerciālas, ja vien tās nav tikai komerciālas. Par katru Dekrēta Nr. 504 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitīto darbību 2009. gada 29. janvāra Apkārtrakstā ir iekļauti vairāki kritēriji, kas palīdz noteikt, vai attiecīgā darbība būtu uzskatāma par tādu, kas nav vienīgi komerciāla. Ja Apkārtrakstā paredzētie nosacījumi tika izpildīti, nekomerciālajiem subjektiem piemēroja atbrīvojumu no *ICI* arī tad, ja to veiktās darbības ietvēra saimnieciskus aspektus. Tiešām, kā norādīts lēmumā par procedūras sākšanu, veselības jomā galvenā prasība bija šāda — nekomerciālajiem subjektiem bija jānoslēdz vienošanās vai līgums ar valsts iestādēm. Ir skaidrs, ka ar šo nosacījumu nevar *per se* izslēgt attiecīgo darbību saimniecisko raksturu. Līdzīgi nosacījumi attiecas arī uz izglītības jomu — skolai bija jāievēro mācību standarti, jābūt pieejamai skolēniem ar īpašām vajadzībām, jāīsteno kolektīvi darba līgumi, jāievēro nediskriminējoša uzņemšanas politika, kā arī gūtā peļņa no jauna jāiegulda izglītojošās darbībās. Arī šīs prasības neizslēdz šādu izglītības jomā veiktu darbību saimniecisko raksturu. Kinoteātru vadītājiem tika prasīts rādīt filmas ar kulturālu ievirzi, bērniem paredzētas filmas vai arī filmas, kam piešķirts kvalitātes apliecinājums. Attiecībā uz izmitināšanas pakalpojumiem tika prasīts, lai tie būtu pieejami nevis plašai sabiedrībai, bet gan noteiktām sabiedrības kategorijām un lai pakalpojums netiktu sniegts visu gadu. Pakalpojuma sniedzējam arī bija jānosaka cenas, kas ir ievērojami mazākas par tirgus cenām, un attiecīgā iestāde nedrīkstēja darboties kā parasta viesnīca. Arī šajā gadījumā nosacījumi neizslēdz attiecīgo darbību saimniecisko raksturu.

([40]) Skatīt *inter alia* spriedumu lietā C-41/90 *Höfner*, *Recueil* 1991, I-1979. lpp., 21. punkts; spriedumu lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze*, Krājums 2006, I-289. lpp., 107. punkts un turpmākie punkti.

([41]) Spriedums apvienotajās lietās 209/78–215/78 un 218/78 *Van Landewyck*, *Recueil* 1980, 3125. lpp., 21. punkts; spriedums lietā C-244/94 *FFSA* un citi, *Recueil* 1995, I-4013. lpp.; spriedums lietā C-49/07 *MOTOE*, Krājums 2008, I-4863. lpp., 27. un 28. punkts.

(105) Komisija arī novēro, ka pat tad, ja vairumā gadījumu šīs darbības tiek veiktas sabiedrības interesēs, šis aspekts *per se* neizslēdz šādu darbību saimniecisko raksturu. Arī tad, ja darbībai ir sociāls mērķis, ar to nepietiek, lai darbību nevarētu klasificēt kā saimniecisku. Turklāt nekomerciāliem subjektiem tiešām var būt ierobežota spēja maksāt nodokļus, taču tas nenozīmē, ka tie neveic saimniecisku darbību. Šis faktors neattiecas uz nekustamā īpašuma nodokli, kura galvenais kritērijs ir īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu, un tas nav saistīts ar citiem nodokļu maksāšanas spējas aspektiem.

(106) Ņemot vērā iepriekš minēto un tā kā 2005. gada tiesību aktā bija atļauts atbrīvot no *ICI* nekustamo īpašumu, kurā veic komerciālas darbības, un Apkārtrakstā noteiktie kritēriji un Itālijas sniegtā informācija nav pietiekami, lai izslēgtu veikto darbību saimniecisko raksturu, Komisija uzskata, ka saistībā ar konkrētajām darbībām attiecīgie nekomerciālie subjekti ir jāklasificē kā uzņēmumi. Tas attiecas arī uz *TUIR* 149. panta 4. punktā minētajiem nekomerciālajiem subjektiem, kam tiek ļauts veikt saimnieciskas darbības. Pēdējo secinājumu Itālijas iestādes neapstrīd.

(107) Jebkurā gadījumā saskaņā ar Tiesas ([42]) judikatūru Komisija uzskata, ka, lai shēmu klasificētu kā valsts atbalstu, nav jāpierāda, ka viss individuālais atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar šo shēmu, ir uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē. Lai secinātu, ka shēma ietver atbalsta elementus Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē, pietiek ar to, ka, to īstenojot, rodas par atbalstu uzskatāmas situācijas. Tāpēc *mutatis mutandis* saistībā ar šo lēmumu nav jāvērtē visu Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitīto atsevišķo darbību būtība. Kā norādīts 104. apsvērumā, Komisija konstatēja, ka atsevišķos apstrīdētās atbalsta shēmas piemērošanas gadījumos bija iesaistīti uzņēmumi.

(108) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka nav vajadzības atkāpties no lēmumā par procedūras sākšanu pieņemtās nostājas — attiecīgā shēma ietver arī saimnieciskas darbības. Vismaz dažu attiecīgo darbību iezīmes ir tādas, ka Komisija tās var klasificēt kā saimnieciskas darbības. Tā kā attiecīgo pasākumu labumguvēji var veikt saimnieciskas darbības, saistībā ar šīm darbībām tos var klasificēt kā uzņēmumus.

([42]) Skatīt spriedumu lietā C-471/09 P– C-473/09 P *Diputación Foral de Álava* un citi/Komisija, vēl nav publicēts Krājumā, 98. punkts; skatīt arī spriedumu apvienotajās lietās C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P *Comitato "Venezia vuole vivere"*/ Komisija, vēl nav publicēts Krājumā, 130. punkts, un tajā minēto judikatūru.

6.2. **Atbrīvojums no *ICI***

(109) Šajā sadaļā Komisija izvērtēs, vai atbrīvojumu no *ICI*, ko nekomerciāliem subjektiem piešķīra saskaņā ar Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktu, kurš bija spēkā pirms to grozīja ar Dekrētlikumu Nr. 1/2012, finansēja valsts vai ar valsts līdzekļiem; vai tas radīja selektīvu priekšrocību un atbilda Itālijas nodokļu sistēmas loģikai; vai tas ietekmēja tirdzniecību starp dalībvalstīm un vai radīja vai arī draudēja radīt konkurences izkropļojumus.

6.2.1. *Valsts līdzekļi*

(110) Pasākums ietvēra valsts līdzekļu izmantošanu un minētos nodokļu ienākumus samazinātās nodokļa likmes apmērā.

(111) Nodokļu ienākumu zudums ir ekvivalents valsts līdzekļu izmantošanai fiskālu izdevumu veidā. Atļaujot subjektiem, ko varētu klasificēt kā uzņēmumus, samazināt to nodokļu slogu ar atbrīvojumiem, Itālijas iestādes atteicās no ienākumiem, ko tām būtu tiesības saņemt, ja netiktu piemērots atbrīvojums no nodokļa.

(112) Tāpēc Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums izraisīja valsts līdzekļu zudumu, jo nodrošināja atbrīvojumu no nodokļa.

6.2.2. *Priekšrocība*

(113) Saskaņā ar judikatūru jēdziens "atbalsts" ietver ne tikai pozitīvus ieguvumus, bet arī pasākumus, kas dažādos veidos samazina izmaksas, kuras parasti iekļauj uzņēmuma budžetā ([43]).

(114) Tāpēc, tā kā ar atbrīvojumu no *ICI* tika samazinātas izmaksas, ko tāds uzņēmums, kuram Itālijā pieder nekustamais īpašums, parasti iekļauj kārtējos izdevumos, tas attiecīgajiem subjektiem radīja ekonomisku priekšrocību attiecībā pret citiem uzņēmumiem, kam nebija tiesību uz šādiem nodokļa atvieglojumiem.

([43]) Spriedums lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline*, *Recueil* 2001, I-8365. lpp., 38. punkts.

6.2.3. *Selektivitāte*

(115) Lai pasākumu uzskatītu par valsts atbalstu, tam jābūt selektīvam ([44]), t. i., tam jāatbalsta noteikti uzņēmumi vai noteiktu preču ražošana. Saskaņā ar iedibināto judikatūru ([45]), lai valsts nodokļu pasākumu klasificētu kā selektīvu, vispirms jānosaka un jāpārbauda attiecīgajā dalībvalstī piemērojamā vispārējā jeb "parastā" nodokļu sistēma. Otrkārt, ņemot vērā šo vispārējo jeb "parasto" nodokļu sistēmu, jānosaka, vai ar šo pasākumu piešķirtais nodokļa atvieglojums ir selektīvs. Tas jādara, pierādot, ka šis pasākums ir atkāpe no vispārējās sistēmas, jo nodala uzņēmējus, kuru faktiskā un juridiskā situācija, ņemot vērā šīs sistēmas īstenošanas mērķi, ir līdzvērtīga. Treškārt, ja šāda atkāpe pastāv, jānosaka, vai tās cēlonis ir attiecīgās nodokļu sistēmas būtība vai vispārējā struktūra un vai to var pamatot ar šīs sistēmas būtību vai vispārējo struktūru. Tāpēc dalībvalstij jāpierāda, ka atšķirīgu nodokļa likmju piemērošana izriet no tās nodokļu sistēmas pamatprincipiem un nostādnēm ([46]).

a) Atsauces sistēma

(116) *ICI* bija autonoms nodoklis, ko reizi gadā iekasēja pašvaldības. Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija secināja, ka atsauces sistēma, ko izmantot atbrīvojuma no *ICI* novērtēšanai, ir konkrētais pašvaldības nekustamā īpašuma nodoklis. Šo secinājumu neapstrīdēja ne Itālija, nedz arī pārējās ieinteresētās personas.

(117) Tāpēc Komisija secina, ka nav iemesla pārskatīt lēmumā par procedūras sākšanu pausto nostāju, t. i., to, ka atsauces sistēma ir pats *ICI*.

b) Atkāpe no atsauces sistēmas

(118) Saskaņā ar *ICI* tiesību aktiem šis nodoklis bija jāmaksā visām juridiskajām personām, kam piederēja nekustamais īpašums, neatkarīgi no tā izmantošanas veida ([47]). Dekrēta 7. pantā bija noteikts, kurām nekustamā īpašuma kategorijām šo nodokli nepiemēro.

(119) Komisija norāda, ka Dekrētlikuma Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) pants ir atkāpe no atsauces sistēmas, kurā paredzēts, ka *ICI* nodoklis jāmaksā ikvienai personai, kam pieder nekustamais īpašums, neatkarīgi no tā izmantojuma. Kā aprakstīts iepriekš, attiecīgie nekomerciālie subjekti varētu veikt komerciālas darbības tāpat kā jebkurš cits uzņēmums, kas veic līdzīgas saimnieciskās darbības. Tāpēc, ņemot vērā *ICI* nodokļa sistēmas mērķi, t. i., pašvaldību tiesības iekasēt nodokli par attiecīgām personām piederošo nekustamo īpašumu, nekomerciālu subjektu juridiskā un faktiskā situācija bija līdzvērtīga to uzņēmumu situācijai, kam bija jāmaksā *ICI*.

(120) Piemēram, saskaņā ar Apkārtrakstā paredzētajiem nosacījumiem uz atbrīvojumu no *ICI* bija tiesības kinoteātriem, ko nekomerciāli subjekti pārvaldīja ne tikai komerciālā nolūkā. Šādi pakalpojumi, ko strukturēti piedāvā tirgū un par ko prasa atlīdzību, tomēr ir uzskatāmi par saimnieciskām darbībām. Ir skaidrs, ka gadījumos, kad Dekrēta Nr. 504 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitītās darbības veica nekomerciāli subjekti, šie subjekti tika atbrīvoti no *ICI* par īpašumu, kurā šīs darbības notika, ja bija izpildīti minimālie Apkārtrakstā paredzētie nosacījumi. Savukārt komerciāliem subjektiem šādu atbrīvojumu no nodokļa nepiemēroja arī tad, ja tie veica tādas pašas darbības un ievēroja Apkārtraksta nosacījumus par filmu veidu.

(121) Tāpēc Komisija secina, ka 1. panta i) punktā, kas bija spēkā pirms to grozīja ar Dekrētlikumu Nr. 1/2012, paredzētais atbrīvojums no *ICI* bija atkāpe no atsauces sistēmas un saskaņā ar judikatūru bija uzskatāms par selektīvu pasākumu.

c) Atbilstība nodokļu sistēmas būtībai un vispārējai struktūrai

(122) Tā kā Komisija uzskata, ka attiecīgais atbrīvojums no nodokļa ir selektīvs, tai saskaņā ar Tiesas judikatūru būs jānosaka, vai šis atbrīvojums atbilst tā sistēmas būtībai un vispārējai struktūrai. Pasākums, kas ir atkāpe no vispārējās nodokļu sistēmas piemērošanas, var atbilst šīs nodokļu sistēmas būtībai un vispārējai struktūrai, ja attiecīgā dalībvalsts var pierādīt, ka tas tieši izriet no valsts nodokļu sistēmas pamatprincipiem un nostādnēm.

([44]) Skatīt spriedumu lietā C-66/02 Itālija/Komisija, Krājums 2005, I-10901. lpp., 94. punkts.

([45]) Skatīt *inter alia* spriedumu lietā C-88/03 Portugāle/Komisija, Krājums 2006, I-7115. lpp., 56. punkts; spriedumu apvienotajās lietās no C-78/08 līdz C-80/08 *Paint Graphos*, vēl nav publicēts, 49. punkts.

([46]) Skatīt spriedumu lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline GmbH* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, *Recueil* 2001, I-8365. lpp., 42. punkts.

([47]) Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 1. un 3. pants.

(123) Itālijas iestādes, ko atbalsta arī 78 ieinteresētās personas, uzskata, ka atbrīvojums no *ICI* atbilst Itālijas nodokļu sistēmas pamatprincipiem. Tās uzskata, ka atšķirīgu nodokļa likmju piemērošana darbībām, kam ir liela sociālā vērtība un ko īsteno sabiedrības interesēs, atbilst nodokļu sistēmas loģikai. Šo darbību pamatā ir solidaritāte, kas ir būtisks gan Itālijas, gan Savienības tiesību aktu princips. Turklāt attiecīgie nekomerciālie subjekti uzņemas noteiktas valsts sociālās funkcijas. Atbrīvojuma no *ICI* juridiskais pamats ir Itālijas Konstitūcijas 2. un 3. pants, kuros prasīts pildīt politiskus, ekonomiskus un ar sociālo solidaritāti saistītus pienākumus pret pilsoņiem, un 38. pants, kurā noteiktas tādu cilvēku tiesības uz sociālo labklājību, kam nav pieejami vajadzīgie iztikas līdzekļi.

(124) Komisija uzskata, ka Itālijas iestādes nav pierādījušas, ka attiecīgais pasākums tieši izriet no Itālijas nodokļu sistēmas pamatprincipiem un nostādnēm. Itālijas norādītie Itālijas Konstitūcijas panti attiecas nevis uz kādu Itālijas nodokļu sistēmas pamatprincipu, bet gan uz vispārējiem sociālās solidaritātes principiem.

(125) Otrkārt, Komisija norāda, ka valsts īstenoto pasākumu mērķis nav pietiekams pamatojums, lai šos pasākumus nevarētu klasificēt kā "atbalstu" Līguma 107. panta izpratnē ([48]). Kā Tiesa vairākkārt lēmusi, LESD 107. panta 1. punktā nav paredzēts nodalījums atkarībā no tā, kādi ir valsts atbalsta iemesli vai mērķi, bet šie pasākumi ir definēti, ņemot vērā to radītās sekas ([49]). Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija arī norāda, ka sociāls mērķis un darbību atbilstība sabiedrības interesēm nav pietiekami iemesli, lai attiecīgo pasākumu nevarētu klasificēt kā valsts atbalstu.

(126) Treškārt, Komisija arī piebilst, kā jau iepriekš norādīts, ka pasākums, kas ir vispārējās nodokļu sistēmas piemērošanas izņēmums, var būt pamatots, ja tas tieši izriet no (atsauces) nodokļu sistēmas, šajā gadījumā — *ICI*, pamatprincipiem vai nostādnēm. Saistībā ar to, kā norādīts 26. punktā Komisijas Paziņojumā par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasākumiem, kas saistīti ar tiešajiem nodokļiem uzņēmējdarbībai ([50]), ir jānodala ar konkrētu nodokļu shēmu saistīti ārēji mērķi (jo īpaši sociāli vai sabiedriski mērķi) un pašas nodokļu sistēmas mērķi. Līdz ar to atbrīvojumiem no nodokļa, kas izriet no mērķiem, kuri neatbilst atsauces nodokļu sistēmai, ir jāatbilst prasībām, kas izriet no Līguma 107. panta 1. punkta ([51]). Attiecīgās nodokļu sistēmas galvenais mērķis ir, apliekot ar nodokli personas, kam pieder nekustamais īpašums, iekasēt ieņēmumus, ar ko finansēt valsts izdevumus ([52]). Tāpēc Komisija uzskata, ka sociālie mērķi tiem nekomerciāliem subjektiem, kam piemēro atbrīvojumu no *ICI*, neatbilst *ICI* nodokļa sistēmas loģikai un tādējādi ar tiem nevar pamatot pasākumu *prima facie* selektivitāti.

(127) Ceturtkārt, saskaņā ar judikatūru ([53]), nosakot, vai pasākumu var attaisnot būtība un vispārējā struktūra valsts sistēmai, kurā tas ietilpst, ir jānosaka ne tikai tas, vai pasākums ir raksturīgs attiecīgās dalībvalsts nodokļu sistēmas būtiskajiem principiem, bet arī tas, vai pasākums atbilst saskanīguma principam un samērīguma principam. Taču, tā kā attiecīgais pasākums tieši neizriet no atsauces nodokļu sistēmas pamatprincipiem, Komisija uzskata, ka būtu lieki analizēt Itālijas aprakstīto ieviesto kontroles procedūru sistēmu, ar ko tiek nodrošināta atbilstība nosacījumiem par atbrīvojuma no *ICI* piemērošanu nekomerciāliem subjektiem. Jebkurā gadījumā, ņemot vērā nodokļu sistēmas loģiku, atšķirīgās nodokļa likmes, ko ar šo pasākumu piemēro nekomerciāliem subjektiem, nav ne vajadzīgas, nedz arī samērīgas.

(128) Ņemot vērā informāciju, kas sniegta no 122. apsvēruma līdz 127. apsvērumam, Komisija secina, ka attiecīgā nodokļu pasākuma selektivitāte neatbilst nodokļu sistēmas loģikai. Tāpēc uzskatāms, ka apstrīdētais pasākums rada selektīvu priekšrocību nekomerciāliem subjektiem, kas veic noteiktas darbības.

([48]) Spriedums apvienotajās lietās no C-78/08 līdz C-80/08 *Paint Graphos*, 67. punkts; skatīt arī spriedumu lietā C-487/06 *British Aggregates*/Komisija, Krājums 2008, I-10505. lpp., 84. punkts, un tajā citēto judikatūru.

([49]) Spriedums lietā C-487/06 *British Aggregates*/Komisija, Krājums 2008, I-10505. lpp., 85. punkts.

([50]) OV C 384, 10.12.1998., 3. lpp.

([51]) Spriedums apvienotajās lietās no C-78/08 līdz C-80/08 *Paint Graphos*, 70. punkts.

([52]) Skatīt 26. punktu Komisijas Paziņojumā par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasākumiem, kas saistīti ar tiešajiem nodokļiem uzņēmējdarbībai.

([53]) Spriedums apvienotajās lietās no C-78/08 līdz C-80/08 *Paint Graphos*, 73. punkts un turpmākie punkti.

6.2.4. *Ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences izkropļošana*

(129) Līguma 107. panta 1. punktā ir aizliegts tāds atbalsts, kas iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm un rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus. Saskaņā ar Tiesas judikatūru ([54]), lai valsts pasākumu varētu atzīt par valsts atbalstu, Komisijai nav jākonstatē, ka atbalsts tiešām ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļo konkurenci, bet tikai jāpārbauda, vai šis atbalsts var ietekmēt šādu tirdzniecību un traucēt konkurenci. Būtu arī jānorāda, kā paskaidrots 107. apsvērumā, ka, lai shēmu atzītu par valsts atbalstu, nav jāpierāda, ka visi individuālie atbalsta pasākumi, kas īstenoti saskaņā ar šo shēmu, ir uzskatāmi par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē. Tāpēc, lai secinātu, ka shēma ietver atbalsta elementus Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē, pietiek ar to, ka, to īstenojot, rodas par atbalstu uzskatāmas situācijas.

(130) Attiecībā uz nosacījumu par ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā no judikatūras izriet, ka atbalsts, ko dalībvalsts piešķīrusi kā nodokļu atvieglojumu atsevišķiem nodokļu maksātājiem, ir uzskatāms par tādu, kas var ietekmēt tirdzniecību un tādējādi atbilstošu šim nosacījumam, ja attiecīgie nodokļu maksātāji veic saimniecisku darbību, kas ir šīs tirdzniecības priekšmets, vai ja nevar izslēgt, ka tie ir citās dalībvalstīs dibinātu uzņēmumu konkurenti ([55]). Turklāt, ja dalībvalsts piešķirts atbalsts nostiprina uzņēmuma pozīciju, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, kuri konkurē Savienības iekšējā tirgū, uzskatāms, ka atbalsts šos uzņēmumus ir ietekmējis. Uzņēmumam, kas saņem atbalstu, nav noteikti jādarbojas Savienības iekšējā tirgū. Dalībvalsts piešķirts atbalsts var uzņēmumam palīdzēt saglabāt vai paplašināt tā darbību iekšējā tirgū, tādā veidā samazinot citās dalībvalstīs dibinātu uzņēmumu iespējas iekļūt šīs dalībvalsts tirgū.

(131) Attiecībā uz nosacījumu par konkurences izkropļošanu būtu jāatgādina, ka atbalsts, ar ko paredzēts uzņēmumu atbrīvot no izmaksām, kuras tam parasti bija jāsedz saistībā ar ikdienas pārvaldību vai parastu darbību, principā rada konkurences nosacījumu izkropļojumu ([56]).

(132) Itālijas iestādes neiesniedza piezīmes par šo apsvērumu. Dažas no 78 ieinteresētajām personām uzskata, ka atbrīvojums no *ICI* nevar būtiski iespaidot tirdzniecību vai izkropļot konkurenci, jo tas tiek piemērots, ņemot vērā shēmas labumguvēju īpašās iezīmes un to darbību īstenošanas veidu.

(133) Komisija nevar piekrist šo ieinteresēto personu viedoklim par to, ka attiecīgais atbrīvojums, ko piemēroja nekomerciāliem subjektiem, kuri darbojas vietējā līmenī, neradīja būtisku ietekmi uz tirdzniecību un konkurences izkropļojumus. Saskaņā ar iedibināto judikatūru, lai radītu nelabvēlīgu ietekmi uz tirdzniecību pietiek ar to, ka atbalstītais uzņēmums darbojas konkurencei atvērtā tirgū (importē vai eksportē preces vai arī sniedz pakalpojumus starptautiskā līmenī) ([57]). Nav būtiski, vai tiek ietekmēts vietējais, reģionālais, valsts vai arī Savienības tirgus. Izšķirīga nozīme ir nevis noteiktajam būtiskajam vai ģeogrāfiskajam tirgum, bet gan iespējamai nelabvēlīgai ietekmei uz iekšējo tirdzniecību Savienībā. Relatīvi mazais atbalsta apjoms vai tas, ka atbalstu saņēmušais uzņēmums ir relatīvi mazs, pats par sevi neizslēdz iespēju, ka var tikt iespaidota iekšējā tirdzniecība Savienībā ([58]). Patiesībā ne atbalsta nenozīmīgais apmērs, nedz arī atbalstīto uzņēmumu mazais lielums neizslēdz atbalsta esamību ([59]).

([54]) Spriedums lietā C-372/97 Itālija/Komisija, Krājums 2004, I-3679. lpp., 44. punkts; spriedums lietā C-148/04 *Unicredito Italiano*, Krājums 2005, I-11137. lpp., 54. punkts; spriedums lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze*, Krājums 2006, I-289. lpp., 140. punkts; spriedums apvienotajās lietās no C-78/08 līdz C-80/08 *Paint Graphos*, vēl nav publicēts, 78. punkts; spriedums lietā T-303/10 *Wam Industriale Spa*/Komisija, vēl nav publicēts, 25. punkts un turpmākie punkti.

([55]) Skatīt spriedumu lietā C-88/03 Portugāle/Komisija, 91. punkts, un lietā C-172/03 *Heiser*, Krājums 2005, I-1627. lpp., 35. punkts; spriedumu lietā C-494/06 P Komisija/*Wam*, Krājums 2009, I-3639. lpp., 51. punkts.

([56]) Skatīt spriedumu lietā C-156/98 Vācija/Komisija, *Recueil* 2000, I-6857. lpp., 30. punkts, un lietā *Heiser*, 55. punkts.

([57]) Skatīt spriedumu lietā T-298/97 *Alzetta*, *Recueil* 2000, II-2319. lpp., 93. punkts un turpmākie punkti.

([58]) Skatīt spriedumu lietā C-142/87 Beļģija/Komisija, *Recueil* 1990, I-959. lpp, *Tubemeuse*, 43. punkts; spriedumu apvienotajās lietās no C-278/92 līdz C-280/92 Spānija/Komisija, *Recueil* 1994, I-4103. lpp., 42. punkts, un lietā C-280/00 *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, *Recueil* 2003, I-7747. lpp., 81. punkts.

([59]) Spriedums lietā T-171/02 Sardīnija/Komisija, Krājums 2005, II-2123. lpp., 86. punkts un turpmākie punkti; spriedums lietā C-113/00 Spānija/Komisija, *Recueil* 2002, I-7601. lpp., 30. punkts; spriedums lietā T-288/97 *Friuli Venezia Giulia*/Komisija, *Recueil* 2001, II-1169. lpp., 44. un 46. punkts.

(134) Komisija norāda, ka attiecīgajā gadījumā vismaz dažas nozares, kam piemērots atbrīvojums no *ICI*, piemēram, izmitināšanas un veselības pakalpojumu jomas bija un joprojām ir iesaistītas konkurencē un tirdzniecībā Savienības tirgū. Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums atbilst judikatūras nosacījumiem, jo rada priekšrocību, kas izpaužas kā attiecīgo subjektu darbību finansēšana, atbrīvojot tos no izmaksām, kas tiem parastā situācijā būtu jāsedz. Tāpēc pasākums var izkropļot konkurenci.

(135) Tādējādi Komisija secina, ka attiecīgais pasākums var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļot konkurenci Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

6.2.5. *Secinājums par apstrīdētā pasākuma klasifikāciju*

(136) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka attiecīgais pasākums atbilst visiem Līguma 107. panta 1. punkta nosacījumiem un tāpēc būtu uzskatāms par valsts atbalstu.

6.2.6. *Pasākuma atzīšana par jaunu atbalstu*

(137) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija pauda uzskatu, ka Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā paredzētais atbrīvojums no *ICI* ir uzskatāms par jaunu atbalstu. *ICI* nodoklis, ko reizi gadā maksā pašvaldībām, tika ieviests 1992. gadā. Komisijai par to netika paziņots, un Komisija to nav apstiprinājusi. Atbrīvojumu piemēroja plašam tādu darbību lokam, kas nodokļa ieviešanas brīdī bija atvērtas konkurencei.

(138) Itālija uzskata, ka lēmumā par procedūras sākšanu paustā Komisijas nostāja ir nepareiza un ka, ja atbrīvojums no *ICI* būtu uzskatāms par atbalstu, tas būtu jāatzīst par pastāvošu atbalstu. Itālija ir pārliecināta, ka *ICI* ir loģisks iepriekšējo īpašumam piemēroto nodokļu turpinājums, kas nodrošina gan tiesisku, gan materiālu pēctecību. Nodokļu atbrīvojums, ko piemēro nekustamam īpašumam, kuru izmanto noteiktām darbībām ar lielu sociālo vērtību, ir bijis visu kopš 1931. gada — ilgi pirms EEK līguma stāšanās spēkā — ieviesto nekustamā īpašuma nodokļu noteikumu stūrakmens.

(139) Itālijas iestādes arī apgalvo, ka atbildes par atbrīvojumu no *ICI*, kuras Komisija nosūtīja sūdzības iesniedzējiem un par kurām Itālija tika neoficiāli informēta, ir radījušas nekomerciālajiem subjektiem tiesisko paļāvību par atbrīvojuma no *ICI* atbilstību Savienības tiesību aktiem.

(140) Itālija iesniedza sīki izstrādātu aprakstu par nekustamā īpašuma nodokļiem, kas bija spēkā pirms *ICI*. Itālija 1931. gadā Vienotajā aktā par vietējām finansēm (*Single Act on Local Finance*) ieviesa īpašus un vispārējus nodokļu sistēmas uzlabojumus. Savukārt 1963. gadā ar 1963. gada 5. marta Likumu Nr. 246 tika ieviests nodoklis par ēku teritoriju novērtēšanu. Visbeidzot ar prezidenta 1972. gada 26. oktobra Dekrētu Nr. 643 tika ieviests nodoklis par nekustamā īpašuma novērtēšanu (tā sauktais *INVIM*). Aprēķinot īpašos un vispārējos nodokļu sistēmas uzlabojumus, tika ņemta vērā nekustamā īpašuma noteiktā vērtība. Arī 1963. gadā ieviestais nodoklis attiecās uz ēku teritoriju radīto kapitāla pieaugumu. Šim kapitāla pieaugumam piemēroja nodokli arī tad, kad īpašumi tika nodoti ar *inter vivos* rīkojumiem, un vispārēji ik pēc desmit gadiem periodā, kad subjektam piederēja attiecīgais nekustamais īpašums. Ar 1972. gadā ieviesto *INVIM* tika aizstāts gan 1931. gadā, gan 1963. gadā ieviestais nodoklis. Saskaņā ar tiesību aktu par *INVIM* nodokli piemēroja personām, kas nodeva īpašumu par atlīdzību, vai īpašuma pārņēmējiem, kas to saņēma bez maksas, un nodokli iekasēja ik pēc desmit gadiem. *INVIM* tika atcelts, kad ieviesa *ICI*. Itālija uzskata, ka šī analīze apliecina dažādo, kopš 1931. gada ieviesto nekustamā īpašuma nodokļa instrumentu ciešo pēctecību. Itālija arī norāda, ka noteikumos par nekustamā īpašuma atbrīvošanu no nodokļa vienmēr ir ņemts vērā to subjektu darbības veids, kuriem ir tiesības uz šo atbrīvojumu. Pēdējo gadu laikā vērojamais no nodokļa atbrīvoto personu kategoriju skaita pieaugums ir izskaidrojams ar to, ka ir palielinājies to subjektu skaits, kas veic sabiedriskas nozīmes darbības.

(141) Komisija uzskata, ka Itālijas iestāžu argumenti nav pareizi. Pirmkārt, Komisija norāda, ka *ICI* pilnīgi atšķiras no iepriekšējiem īpašuma nodokļiem, ko tas aizstāj. Jebkurā gadījumā starp *ICI* un iepriekšējiem nekustamā īpašuma nodokļiem pastāv vairākas būtiskas atšķirības — atšķiras ar nodokli apliekamās personas, nodokļa bāze un šo nodokļu saistību iemesli. Piemēram, pirms *ICI* ieviešanas nekustamā īpašuma nodokļus

aprēķināja, ņemot vērā nekustamā īpašuma radīto kapitāla pieaugumu, savukārt *ICI* aprēķināja, pamatojoties uz nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību. Turklāt *INVIM* piemēroja īpašuma nodevējam, kas par to saņēma atlīdzību, vai īpašuma pārņēmējam, kas to saņēma bez maksas, savukārt *ICI* bija jāmaksā ikvienai fiziskai un juridiskai personai, kam piederēja nekustamais īpašums. Visbeidzot, *INVIM* parasti maksāja ik pēc desmit gadiem, bet *ICI* bija jāmaksā katru gadu. Ņemot to vērā, Komisija uzskata, ka laika gaitā veiktie grozījumi, jo īpaši ar tiesību aktu par *ICI* izdarītie grozījumi, ietekmē sākotnējās shēmas būtību un nav no tās nodalāmi, tāpēc sākotnējā shēma ir pārveidota par jauna atbalsta shēmu ([60]). Komisijai nav iemesla pārskatīt lēmumā par procedūras sākšanu pausto nostāju, un tā apstiprina, ka atbrīvojums no *ICI* ir uzskatāms par jaunu atbalstu.

(142) Par *ICI* pasākuma iespējamo apstiprinājumu Komisija norāda, ka ne Komisija, nedz arī Padome nav apstiprinājušas attiecīgo atbalstu. Pretējā gadījumā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta ii) apakšpunktu atbalstu uzskatītu par pastāvošu atbalstu. Turklāt vēstules, kuras pirms lēmuma par procedūras sākšanu sūdzības iesniedzējiem nosūtīja, īstenojot administratīvo procedūru, un kurās izklāstīts Komisijas sākotnējais izvērtējums, nevar uzskatīt par līdzvērtīgām Komisijas lēmumiem. Pasākumu var uzskatīt par pastāvošu atbalstu saskaņā ar minētās regulas 1. panta b) punkta ii) apakšpunktu tikai tad, ja to ar skaidru lēmumu jau ir apstiprinājusi Komisija vai Padome. Jebkurā gadījumā vēstuli, ko 2010. gada 15. februārī nosūtīja sūdzības iesniedzējiem, abi sūdzības iesniedzēji apstrīdēja Vispārējā tiesā, un tajā paustā nostāja nekļuva par galīgo nostāju; attiecīgā tiesvedība tika pārtraukta tikai pēc tam, kad tika pieņemts lēmums par procedūras sākšanu. Tāpēc Komisija secina, ka Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta ii) apakšpunktu nepiemēro, ja Komisija vai Padome nav pieņēmusi attiecīgu lēmumu. Tāpēc attiecīgais atbalsts nav uzskatāms par pastāvošu atbalstu, gluži pretēji, tas ir jauns atbalsts.

6.2.7. *Saderība*

(143) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija pauda uzskatu, ka uz attiecīgo atbalsta shēmu neattiecas neviens no Līguma 107. panta 2. un 3. punktā paredzētajiem izņēmumiem un ka Itālijas iestādes nav pierādījušas, ka šo atbalstu varētu uzskatīt par saderīgu saskaņā ar Līguma 106. panta 2. punktu.

([60]) Spriedums apvienotajās lietās T-195/01 un T-207/01 *Government of Gibraltar*/Komisija, *Recueil* 2002, II-2309. lpp., 111. punkts.

(144) Procedūras gaitā Itālijas iestādes nesniedza argumentus, kas liecinātu, ka uz attiecīgo shēmu attiektos Līguma 107. panta 2. un 3. punktā un 106. panta 2. punktā paredzētie izņēmumi. Dažas no 78 ieinteresētajām personām uzskatīja, ka atbalsta shēma ir saderīga ar Līguma 106. panta 2. punktu un 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Tās uzskatīja, ka atbrīvojums ir jāpiemēro darbībām, ko veic sabiedrības interesēs un ievērojot solidaritātes principu. Savukārt abi sūdzības iesniedzēji bija pārliecināti, ka atbalsta shēma neatbilst nevienam no Līgumā paredzētajiem izņēmumiem.

(145) Komisija uzskata, ka uz šo gadījumu neattiecas Līguma 107. panta 2. punktā paredzētie izņēmumi, kas attiecas uz sociālu atbalstu, kuru piešķir individuāliem patērētājiem, atbalstu, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi, un atbalstu, ko sniedz dažiem Vācijas Federatīvās Republikas apvidiem.

(146) Šajā gadījumā nevar piemērot arī Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzēto izņēmumu, ar ko tiek atļauts atbalsts, kurš veicina ekonomikas attīstību apgabalos, kur dzīves līmenis ir ārkārtīgi zems vai kur valda liels bezdarbs, un 349. pantā minētajos reģionos, ņemot vērā to strukturālo, sociālo un ekonomisko stāvokli. Nevar arī uzskatīt, ka attiecīgais pasākums veicinātu kāda svarīga projekta īstenojumu visas Eiropas interesēs vai novērstu nopietnus traucējumus Itālijas tautsaimniecībā, kā noteikts Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā.

(147) Saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu par saderīgu var uzskatīt tādu atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm. Taču Komisija nav saņēmusi faktisku informāciju, ar ko izvērtēt, vai atbrīvojums no nodokļa, ko piešķīra izvērtētā pasākuma ietvaros, bija saistīts ar īpašiem ieguldījumiem vai projektiem, kam drīkst piešķirt atbalstu saskaņā ar ES

noteikumiem un pamatnostādnēm, vai citā veidā tieši atbilda Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam. Tāpēc Komisija nevar piekrist trešām personām, kuras apgalvo, ka pasākums atbilst Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam, ņemot vērā vajadzību atļaut nekomerciāliem subjektiem veikt darbības, kuru pamatā ir solidaritātes princips un kurām ir liela sociālā vērtība. Turklāt, ņemot vērā attiecīgo priekšrocību, kas ir vienkārši saistīta ar nodokļu saistību apmēru, kurš jāmaksā par subjektam piederošu nekustamo īpašumu, nevar secināt, ka tā visos gadījumos būtu vajadzīga un samērīga, lai sasniegtu kopīgo interešu mērķi. Tāpēc Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums nav uzskatāms par saderīgu ar kādu no pamatnostādnēm, kas izriet no Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta.

(148) Līguma 107. panta 3. punkta d) apakšpunktā noteikts, ka par saderīgu var uzskatīt tādu atbalstu, kas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, ja tāds atbalsts neiespaido tirdzniecības apstākļus un konkurenci Savienībā tiktāl, ka tas ir pretrunā kopīgām interesēm. Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija norādīja, ka attiecībā uz atsevišķiem subjektiem, piemēram, nekomerciāliem subjektiem, kas darbojas tikai izglītības, kultūras un atpūtas jomās, nevar *a priori* izslēgt, ka to mērķis varētu būt veicināt kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu un ka tāpēc tie varētu atbilst Līguma 107. panta 3. punkta d) apakšpunktam. Tomēr ne Itālija, nedz arī kāda no ieinteresētajām personām Komisijai nesniedza informāciju, ar ko varētu pierādīt attiecīgā noteiktu subjektu labā īstenotā pasākuma atbilstību Līguma 107. panta 3. punkta d) apakšpunktam ([61]). Turklāt šajā kontekstā, ņemot vērā priekšrocības veidu, nav iespējams uzskatīt, ka atbalsts būtu vajadzīgs un samērīgs visos gadījumos.

(149) Visbeidzot lēmumā par procedūras sākšanu Komisija neizslēdza iespējamību, ka atsevišķas darbības, uz ko attiecas šis pasākums, saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem varētu atzīt par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem saskaņā ar Līguma 106. panta 2. punktu un spriedumu *Altmark* lietā. Dažas ieinteresētās personas uzskatīja, ka Komisijai būtu jāvērtē pasākums, ņemot vērā Līguma 106. panta 2. punktu, taču nesniedza atbilstīgu informāciju, ko varētu izmantot analīzē. Abi sūdzības iesniedzēji uzskatīja, ka pasākums neatbilst sprieduma kritērijiem *Altmark* lietā. Tomēr, tā kā ne Itālija, nedz arī ieinteresētās personas nesniedza informāciju, ko Komisija varētu izmantot, lai novērtētu pasākumu saistībā ar 106. panta 2. punktu, Komisija secina, ka nevar noteikt, vai kādu no attiecīgajām darbībām varētu atzīt par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu atbilstīgi šim pantam. Vēlreiz jānorāda, ka nevar noteikt, vai katrā atsevišķā gadījumā atbalsts ir vajadzīgs un samērīgs, lai segtu izmaksas, kas rodas, pildot sabiedrisko pakalpojumu saistības vai sniedzot vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus.

(150) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka attiecīgā atbalsta shēma nav saderīga ar iekšējo tirgu.

6.3. **TUIR 149. panta 4. punkts**

(151) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija uzskatīja, ka attiecīgais pasākums varētu būt valsts atbalsts. Šajā sadaļā Komisija izvērtēs, vai *TUIR* 149. panta 4. punkts ir uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

(152) Itālijas iestādes paskaidroja, ka *TUIR* 149. panta 2. punktā ir sniegts neizsmeļošs tādu parametru uzskaitījums, ko var ņemt vērā ([62]), lai konstatētu, vai subjekts ir komerciāls. Ja subjekts atbilst vienam vai vairākiem minētajiem nosacījumiem, tas uzreiz nenozīmē, ka subjekts zaudē nekomerciāla subjekta statusu (jo šos parametrus nevar uzskatīt par likumiskiem pieņēmumiem), bet drīzāk liecina par to, ka subjekta darbība varētu būt komerciāla. Par garīdzniecības iestādēm, kam piešķirts civils statuss, Itālija norādīja, ka Ieņēmumu dienesta 1998. gada 12. maija Apkārtrakstā Nr. 124/E tika paskaidrots, ka garīdzniecības iestādēm piemēro nekomerciāliem subjektiem piešķirtos nodokļu atvieglojumus tikai tad, ja komerciālas darbības nav to

([61]) Itālijas iestādes savos apsvērumos par trešo personu piezīmēm norādīja, ka Līguma 107. panta 3. punkta d) apakšpunktu varētu piemērot — teorētiski — tikai atsevišķām Dekrēta Nr. 504 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitītajām darbībām. Tomēr netika izvirzīti argumenti, kas šo pieņēmumu apstiprinātu.

([62]) Skatīt 12. zemsvītras piezīmi.

galvenais darbības mērķis. Jebkurā gadījumā garīdzniecības iestādēm, kam piešķirts civils statuss, par prioritāti jānosaka institucionālas darbības, kas galvenokārt saistītas ar ideoloģisku pārliecību. Tāpēc ar *TUIR* 149. panta 4. punktu tiek izslēgta konkrētu 149. panta 1. un 2. punktā noteiktu laika un darbības parametru piemērošana garīdzniecības iestādēm un amatieru sporta klubiem, taču ar to netiek izslēgta iespējamība, ka šīs iestādes varētu zaudēt nekomerciāla subjekta statusu.

(153) Itālijas iestādes uzsvēra, ka pasākuma mērķis ir saglabāt *CONI* (Itālijas Valsts olimpiskās komitejas) ekskluzīvo atbildību par amatieru sporta klubiem un Iekšlietu ministrijas ekskluzīvo atbildību par garīdzniecības iestādēm.

(154) Ar 1985. gada 20. maija Likumu Nr. 222, ar ko īsteno Itālijas un Vatikāna starptautiskos nolīgumus, *inter alia* reglamentē Iekšlietu ministrijai piešķirtās pilnvaras attiecībā uz garīdzniecības iestādēm. Itālija uzsvēra, ka Iekšlietu ministrijai ir ekskluzīva kompetence gan piešķirt garīdzniecības iestādēm civilu statusu, gan to anulēt ([63]). Tāpēc *TUIR* 149. panta 4. punktā tiek apstiprināta šī ekskluzīvā kompetence, neatļaujot nodokļu iestādēm netieši anulēt garīdzniecības iestādēm piešķirto civilo statusu. Ja Iekšlietu ministrija anulētu garīdzniecības iestādei piešķirto civilo statusu, šī iestāde zaudētu nekomerciāla subjekta statusu un vairs nevarētu izmantot nekomerciāliem subjektiem piemērotos nodokļu atvieglojumus. Saskaņā ar prezidenta Dekrētu Nr. 361/2000 Iekšlietu ministrija, izmantojot *Prefetti*, arī pārbauda, vai garīdzniecības iestādes turpina ievērot prasības, kas jāizpilda, lai saglabātu savu civilo statusu.

(155) Attiecībā uz amatieru sporta klubiem Itālija apstiprināja, ka *CONI* ir vienīgā struktūra, kas var pārbaudīt, vai tie efektīvi darbojas sporta jomā. Itālijas iestādes arī paskaidroja, ka amatieru sporta klubi var zaudēt nekomerciāla subjekta statusu, ja *CONI* secinās, ka tie neveic ar amatieru sportu saistītas darbības. Amatieru sporta klubiem ir jānodod savi nodokļu dati īpašā *EAS* veidlapā ([64]). Taču šī veidlapa nav jāiesniedz, ja amatieru sporta klubi neveic komerciālas darbības. Ņemot vērā iepriekš minēto, Itālijas iestādes ir ieviesušas attiecīgus instrumentus, ar ko pārbaudīt amatieru sporta klubu veiktās darbības, tostarp arī saistībā ar nodokļiem.

(156) Itālija arī paskaidroja, ka nodokļu iestādes nekavējoties informētu Iekšlietu ministriju vai *CONI*, ja uzzinātu, ka garīdzniecības iestādes un amatieru sporta klubi veic galvenokārt komerciālas darbības. Iekšlietu ministrija un *CONI* arī pašas veic pārbaudes, kas izriet no tām uzticētajām likumiskajām pilnvarām. Savukārt nodokļu iestādes gādā, lai attiecīgā nekomerciālā subjekta iesniegtā nodokļu deklarācija tiktu izlabota, un pieprasa atgūt nodokļu starpību.

(157) Itālijas iestādes apstiprināja, ka nekomerciālo subjektu nodokļu kontroles procedūras tiešām tika īstenotas ([65]). Saistībā ar to Ieņēmumu dienests nesen izdeva īpašus norādījumus, kas reģionālajiem birojiem jāievēro attiecībā uz nekomerciāliem subjektiem ([66]). Iekšlietu ministrija ir arī veikusi vairākas garīdzniecības iestāžu *ex officio* pārbaudes, taču nav konstatējusi pārkāpumus.

(158) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka ir ieviesti juridiskie instrumenti, ar ko novērst vai pārtraukt garīdzniecības iestāžu un amatieru sporta klubu nekomerciāla subjekta statusa ļaunprātīgu izmantošanu. Itālijas iestādes arī ir pierādījušas, ka kompetentās iestādes īsteno savas kontroles pilnvaras un ka gan garīdzniecības iestādes, gan amatieru sporta klubi var zaudēt nekomerciāla subjekta statusu, ja tie veic galvenokārt saimnieciskas darbības. Tādējādi garīdzniecības iestādes un amatieru sporta klubi var zaudēt to tiesības uz nekomerciāliem subjektiem piemērotajiem nodokļu atvieglojumiem. Tādējādi — pretēji sūdzības iesniedzēju apgalvotajam — nekomerciāla subjekta statuss nav "pastāvīgs". Tas vien, ka tiek piemērotas īpašas procedūras pārbaudēm, ko veic garīdzniecības iestādēs, kurām piešķirts civils statuss, un amatieru sporta klubos, nerada priekšrocību.

([63]) Par statusa anulēšanu skatīt 1985. gada 20. maija Likuma Nr. 222 19. pantu.

([64]) Skatīt 30. pantu 2008. gada 29. novembra Likumā Nr. 185. Skatīt arī 2009. gada 9. aprīļa Apkārtrakstu Nr. 12/E par Nodokļu ienākumu aģentūru un Ieņēmumu dienesta direktora 2009. gada 2. septembra lēmumu.

([65]) Itālija 2010. un 2011. gadā veica 2 030 nekomerciālu subjektu pārbaudes un sniedza 5 086 nodokļu novērtējumu paziņojumus.

([66]) Skatīt Nodokļu ienākumu aģentūras 2010. gada 16. aprīļa Apkārtrakstu Nr. 20/E.

(159) Tāpēc Komisija secina, ka *TUIR* 149. panta 4. punkts nerada garīdzniecības iestādēm vai amatieru sporta klubiem selektīvu priekšrocību. Tādējādi šis pasākums nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

6.4. **Atbrīvojums no IMU**

(160) Pēc *IMU* — jaunā pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa, ar ko aizstāja *ICI*, — ieviešanas, ņemot vērā Itālijas iestāžu prasību un sūdzības iesniedzēju piezīmes par jauno tiesību aktu, Komisija piekrita pārbaudīt, vai noteikumiem par valsts atbalstu atbilst tādu nekomerciālu subjektu atbrīvošana no jaunā *IMU*, kuri veic noteiktas darbības. Tāpēc Komisija izvērtēs, vai attiecīgais atbrīvojums no *IMU* ir uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

(161) Komisija norāda, ka no datuma, kurā stājās spēkā Dekrētlikums Nr. 1/2012, kas pārveidots par Likumu Nr. 27/2012, Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu nekustamajam īpašumam, kas pieder nekomerciāliem subjektiem, piemēro tikai tad, ja tajā uzskaitītās darbības ir nekomerciālas. Nosacījumi par ēku "izmantošanu dažādiem mērķiem" gan gadījumos, kad atsevišķām ēku daļām ir autonomas funkcijas un ieņēmumi, gan tad, ja attiecīgajiem subjektiem ir jāiesniedz deklarācija, būs spēkā no 2013. gada 1. janvāra.

(162) Komisija uzskata, ka saskaņā ar jaunajiem noteikumiem atbrīvojums ir garantēts tikai tad, ja netiek veiktas komerciālas darbības. Tāpēc vairs nebūs iespējamas *ICI* tiesību aktos pieļautās "hibrīdsituācijas", kad atsevišķās ēkās, kurām varēja piemērot atbrīvojumu no nodokļa, tika veiktas komerciālas darbības.

(163) Vispārīgi izsakoties, jēdziena "saimnieciska darbība" interpretācija *inter alia* ir atkarīga no konkrētiem apstākļiem, veida, kā attiecīgo darbību organizē valsts, un tās organizēšanas konteksta. Lai noteiktu, vai darbība nav saimnieciska, saskaņā ar Savienības judikatūru ir jāpārbauda tās veids, mērķis un noteikumi, ar ko šo darbību reglamentē. Ar to, ka atsevišķas darbības var atzīt par "sociālām", nepietiek, lai izslēgtu to saimniecisko raksturu. Tomēr Tiesa ir arī atzinusi, ka atsevišķas darbības, kam ir tikai sociāla funkcija, var uzskatīt par tādām, kurām nav ekonomiska rakstura, jo īpaši ar valsts pamatuzdevumiem un pienākumiem saistītās jomās.

(164) Taču attiecībā uz *IMU* Komisija uzskata, ka vispirms jānosaka, vai Itālijas tiesību aktos paredzētie kritēriji, ko izmanto, lai izslēgtu tādu darbību komerciālo raksturu, kurām var piemērot atbrīvojumu no *IMU*, atbilst Savienības tiesību aktu nosacījumiem par darbību, kas nav ekonomiska rakstura darbība.

(165) Saistībā ar to, kā iepriekš ilustrēts 82. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos, Itālijas iestādes nesen apstiprināja Dekrētlikuma Nr. 1/2012 91.a panta 3. punkta īstenošanas tiesību aktu. Ekonomikas un finanšu ministrijas 2012. gada 19. novembra noteikumos ir paredzētas vispārīgas un konkrētas prasības, kas jāievēro, lai noteiktu, kad Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitītās darbības neveic komerciālos nolūkos.

(166) Pirmkārt, ministrijas 2012. gada 19. gada noteikumu 1. panta 1. punkta p) apakšpunktā ir definēts jēdziens "nekomerciāli". Institucionālas darbības uzskata par nekomerciālām, ja a) tās nerada peļņu, b) tās atbilst Savienības tiesību aktu principiem un pēc būtības nekonkurē ar citiem tirgus dalībniekiem, kas gūst peļņu, un c) ar tām tiek īstenots solidaritātes un subsidiaritātes princips. Šajā ziņā būtiska garantija ir b) apakšpunkta prasība, jo ar to, atsaucoties tieši uz Savienības tiesību aktiem, paredz, ka attiecīgā darbība nekonkurē ar citiem tirgus dalībniekiem, kas gūst peļņu, un tā ir būtiska tādu darbību iezīme, kas nav ekonomiska rakstura darbības ([67]).

(167) Otrkārt, Noteikumu 3. pantā ir paredzētas vispārējas subjektīvās prasības, kam jābūt iekļautām nekomerciālu subjektu statūtos, lai garantētu, ka to veiktās darbības nav komerciālas. Kritēriji ir šādi: a) aizliegt subjekta darbības periodā izplatīt, tostarp netieši, jebkādus ienākumus, peļņu, līdzekļus un rezerves vai kapitālu, ja vien tiesību aktos nav paredzēts pretēji vai ja vien tas nav

([67]) Spriedums lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze*, Krājums 2006, I-289. lpp., 121.–123. punkts.

jādara tādu subjektu labā, kas ir piederīgi tai pašai struktūrai un veic to pašu darbību; b) visi ienākumi un peļņa ir no jauna jāiegulda tikai tādu darbību pilnveidē, kas veicina iestādes sociālās solidaritātes mērķa īstenošanu; un c) ja vien tiesību aktos nav paredzēts citādi, nekomerciāla subjekta likvidēšanas gadījumā tā aktīvi jāpiešķir citam nekomerciālam subjektam, kas veic līdzīgu darbību.

(168) Treškārt, Noteikumu 4. pantā ir paredzētas papildu objektīvās prasības, kas jāievēro kopā ar 1. un 3. panta nosacījumiem, lai *ICI* tiesību akta 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitītās darbības uzskatītu par nekomerciālām.

(169) Saskaņā ar noteikumiem labklājības un veselības jomā veiktās darbības ir nekomerciālas tad, ja ir izpildīts vismaz viens no šiem nosacījumiem: a) darbības ir akreditējusi valsts, un tās veic vai nu saskaņā ar līgumu, vai arī vienošanos, kas noslēgta ar valsts, reģionu vai vietējām iestādēm, un šīs darbības ir daļa no valsts veselības aprūpes sistēmas vai arī to papildina, kā arī pakalpojumus lietotājiem sniedz bez maksas vai par tādu summu, kas tikai palīdz segt pakalpojuma vispārējās izmaksas; b) ja darbības nav akreditētas un tās neveic saskaņā ar līgumu vai vienošanos, tās jānodrošina bez maksas vai par simbolisku maksu, kas nekādā gadījumā nepārsniedz pusi no vidējās cenas par līdzīgām darbībām, kuras tajā pašā reģionā piedāvā kā konkurējošas darbības, turklāt šī maksa nedrīkst būt nekādā veidā saistīta ar pakalpojuma faktiskajām izmaksām.

(170) Par pirmo nosacījumu saskaņā ar Itālijas iestāžu sniegto skaidrojumu Komisija norāda, ka, lai attiecīgie subjekti varētu saņemt atbrīvojumu no nodokļa, tiem jābūt valsts veselības aprūpes dienesta neatņemamai daļai, kura nodrošina vispārēju segumu un kuras darbības pamatprincips ir solidaritāte. Šajā sistēmā valsts slimnīcas tieši finansē no sociālā nodrošinājuma iemaksām un citiem valsts līdzekļiem. Šīs slimnīcas sniedz pakalpojumus bez maksas, pamatojoties uz vispārēju segumu vai par mazu maksu, kas sedz tikai nelielu daļu no pakalpojuma faktiskajām izmaksām. Nekomerciālus subjektus, kas ietilpst šajā kategorijā un atbilst tiem pašiem nosacījumiem, arī uzskata par valsts veselības aprūpes sistēmas neatņemamu daļu ([68]). Ņemot vērā šā gadījuma īpašās iezīmes un saskaņā ar Savienības judikatūras principiem ([69]), tā kā Itālijas valsts sistēma nodrošina vispārēja seguma sistēmu, Komisija secina, ka attiecīgie subjekti, kas veic iepriekš aprakstītās darbības un atbilst likumiskajām prasībām, nav uzskatāmi par uzņēmumiem.

(171) Par otro nosacījumu — saskaņā ar Noteikumiem attiecīgās darbības ir jānodrošina vai nu bez maksas, vai arī par simbolisku maksu. Pakalpojumi, ko sniedz bez maksas, parasti nav uzskatāmi par saimniecisku darbību. Tas īpaši attiecas uz gadījumiem, kad pakalpojumus piedāvā, nekonkurējot ar citiem tirgus dalībniekiem, kā paredzēts Noteikumu 1. pantā. Tas attiecas arī uz pakalpojumiem, ko sniedz par simbolisku maksu. Saistībā ar to jānorāda, ka saskaņā ar Noteikumiem, lai maksu uzskatītu par simbolisku, tā nedrīkst būt atkarīga no pakalpojuma izmaksām. Noteikumos arī paredzēts, ka noteikto robežvērtību, t. i., pusi no vidējās cenas par līdzīgām darbībām, ko tajā pašā ģeogrāfiskajā reģionā piedāvā kā konkurējošas darbības, var izmantot tikai tam, lai izslēgtu tiesības uz atbrīvojumu (uz ko norāda frāze "nekādā gadījumā"). Taču tas nenozīmē, ka uz atbrīvojumu ir tiesības tādiem pakalpojumu sniedzējiem, kuru prasītā cena ir mazāka par noteikto robežvērtību. Tāpēc, tā kā sociālās palīdzības un veselības jomā veiktās darbības atbilst arī Noteikumu 1. un 3. pantā norādītajām vispārīgajām un subjektīvajām prasībām, Komisija secina, ka šādas darbības, ko veic saskaņā ar pašreizējo tiesību aktu principiem, nav uzskatāmas par saimnieciskām darbībām.

(172) Savukārt izglītības jomā veiktās darbības uzskata par nekomerciālām tad, ja ir izpildīti vairāki konkrēti nosacījumi. Darbībai jābūt līdzvērtīgai valsts izglītības sistēmā paredzētajām darbībām, un skolai jāievēro nediskriminējoša uzņemšanas politika; skolā arī jāuzņem skolēni ar īpašām vajadzībām un jāīsteno kolektīvi darba līgumi, skolas struktūrai jāatbilst piemērojamiem standartiem, un

([68]) Skatīt īpaši 1992. gada 30. decembra Likumdošanas dekrēta Nr. 502 1. panta 18. punktu.

([69]) Skatīt spriedumu lietā T-319/99 *FENIN*/Komisija, *Recueil* 2003, II-357. lpp., 39. punkts, ko apstiprina spriedums lietā C-205/03 P FENIN/Komisija, Krājums 2006, I-6295. lpp.; spriedumu apvienotajās lietās C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01 *AOK Bundesverband* un citi, Krājums 2004, I-2493. lpp., 45.–55. punkts; skatīt arī spriedumu lietā T-137/10 CBI/Komisija, vēl nav publicēts.

skolai ir jāpublicē ienākumu pārskati. Attiecīgā darbība arī jānodrošina bez maksas vai par simbolisku maksu, kas sedz tikai nelielu daļu no pakalpojuma faktiskajām izmaksām un nav nekādā veidā ar tām saistīta. Saistībā ar to Komisija atgādina, ka saskaņā ar judikatūru ([70]) par saimniecisku darbību nav uzskatāmas mācības, ko sniedz atsevišķas iestādes, kuras ir valsts izglītības sistēmas daļa un kuras pilnīgi vai galvenokārt finansē no valsts līdzekļiem. Faktu, ka valsts nodrošinātie izglītības pakalpojumi nav ekonomiska rakstura darbības, būtībā neietekmē tas, ka skolēniem vai to vecākiem dažkārt jāmaksā mācību vai uzņemšanas maksas, kas palīdz segt sistēmas darbības izdevumus, ja vien ar šo iemaksu tiek segta tikai neliela daļa no pakalpojuma faktiskajām izmaksām un tādējādi tā nav uzskatāma par atalgojumu par saņemto pakalpojumu. Kā Komisija apstiprinājusi arī savā Paziņojumā par Eiropas Savienības atbalsta noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu ([71]), šie principi attiecas uz bērnudārziem, privātajām un valsts pamatskolām, arodmācības, izglītības darbībām kā papildu pakalpojumu universitātēs, kā arī izglītības nodrošināšanu universitātēs. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka Noteikumos minētā simboliskā maksa, kas atspoguļo tikai nelielu pakalpojuma faktisko izmaksu daļu, nav uzskatāma par atalgojumu par sniegtajiem pakalpojumiem. Tāpēc, ņemot vērā īpašos apstākļus un Noteikumu 1. un 3. pantā paredzētās vispārīgās un subjektīvās prasības, kā arī 4. pantā noteiktās konkrētās objektīvās prasības, Komisija uzskata, ka attiecīgo subjektu sniegtie izglītības pakalpojumi nav uzskatāmi par saimniecisku darbību.

(173) Attiecībā uz izmitināšanas pakalpojumiem un kultūras, atpūtas un sporta jomā veiktām darbībām Noteikumu 4. pantā paredzēts, ka tās jānodrošina vai nu bez maksas, vai arī par simbolisku maksu, kas nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt pusi no vidējās cenas par līdzīgām darbībām, kuras tajā pašā ģeogrāfiskajā reģionā piedāvā kā konkurējošas darbības, turklāt šī maksa nedrīkst būt nekādā veidā saistīta ar attiecīgā pakalpojuma faktiskajām izmaksām. Šī prasība ir tāda pati kā sociālās palīdzības un veselības jomā veiktajām darbībām piemērotais otrais nosacījums, kas aplūkots 171. apsvērumā, tāpēc uz to attiecas tie paši apsvērumi. Ja pakalpojumus sniedz bez maksas, tie būtībā nav uzskatāmi par saimniecisku darbību. Tas attiecas arī uz pakalpojumiem, ko sniedz par simbolisku maksu. Saistībā ar to jānorāda, ka saskaņā ar Noteikumiem, lai maksu uzskatītu par simbolisku, tā nedrīkst būt atkarīga no pakalpojuma izmaksām. Noteikumos arī paredzēts, ka noteikto robežvērtību, t. i., pusi no vidējās cenas, ko prasa par līdzīgām konkurējošām darbībām, kuras piedāvā tajā pašā ģeogrāfiskajā reģionā, var izmantot tikai tam, lai izslēgtu tiesības uz atbrīvojumu (uz ko norāda frāze "nekādā gadījumā"). Taču tas nenozīmē, ka uz atbrīvojumu ir tiesības tādiem pakalpojumu sniedzējiem, kuru prasītā cena ir mazāka par noteikto robežvērtību.

(174) Saistībā ar izmitināšanas pakalpojumiem un darbībām sporta jomā Komisija arī norāda uz papildu prasībām, kas izriet no Noteikumu 1. panta 1. punkta j) un m) apakšpunktā sniegtajām attiecīgo darbību definīcijām. Attiecībā uz izmitināšanas pakalpojumiem Noteikumos paredzēts, ka atbrīvojumu piemēro tādiem nekomerciāliem subjektiem, kuru sniegtie pakalpojumi ir pieejami tikai noteiktām cilvēku kategorijām un nav pastāvīgi. Konkrētāk, par "sociālo izmitināšanu" Noteikumos norādīts, ka šo pakalpojumu mērķauditorijai jābūt cilvēkiem, kam ir pagaidu vai pastāvīgas īpašas vajadzības, vai arī cilvēkiem, kas fizisku, psiholoģisku, ekonomisku, sociālu vai ar ģimeni saistītu apstākļu dēļ ir nelabvēlīgā situācijā. Subjekts drīkst prasīt tikai simbolisku maksu, kas nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt pusi no vidējās cenas par līdzīgām darbībām, kuras tajā pašā ģeogrāfiskajā reģionā piedāvā komerciāli subjekti, turklāt šī maksa nedrīkst būt nekādā veidā saistīta ar pakalpojuma faktiskajām izmaksām. Noteikumos arī norādīts, ka atbrīvojumu nekādā gadījumā nepiemēro darbībām, ko veic viesnīcās vai līdzīgās iestādēs, kuras norādītas 2011. gada 23. maija Likumdošanas dekrēta Nr. 79 9. pantā ([72]). Tāpēc atbrīvojums neattiecas uz darbībām, ko veic, piemēram, viesnīcās, moteļos un iestādēs, kurās piedāvā gultasvietu un brokastis. Tā kā šajā gadījumā nekomerciāliem subjektiem, kas piedāvā izmitināšanas pakalpojumus, jāievēro Noteikumu 1., 3. un 4. panta vispārīgās, subjektīvās un objektīvās prasības, Komisija uzskata, ka, ņemot vērā ar šo gadījumu saistītās īpašās iezīmes, darbības, kas atbilst minētajiem nosacījumiem, nav uzskatāmas par saimnieciskām darbībām Savienības tiesību aktu izpratnē.

([70]) Spriedums lietā 263/86 *Humbel* un *Edel*, *Recueil* 1988, 5365. lpp., 17. un 18. punkts; spriedums lietā C-109/92 *Wirth*, *Recueil* 1993, I-6447. lpp., 15. un 16. punkts; spriedums lietā C-76/05 *Schwarz*, Krājums 2007, I-6849. lpp., 39. punkts. Skatīt arī EBTA Tiesas 2008. gada 21. februāra spriedumu lietā E-5/07 *Private Barnehagers Landsforbund/EFTA Surveillance Authority*, 80.–83. punkts.

([71]) OV C 8, 11.1.2012., 4. lpp.

([72]) 2011. gada 23. maija Likumdošanas dekrēts Nr. 79 — *Codice della normativa statale in tema di ordinamento e mercato del turismo, a norma dell'articolo 14 della legge 28 novembre 2005, No 246, nonché attuazione della direttiva 2008/122/CE, relativa ai contratti di multiproprietà, contratti relativi ai prodotti per le vacanze di lungo termine, contratti di rivendita e di scambio* — (Oficiālais Vēstnesis 129, 6.6.2011.) — Parastais papildinājums Nr. 139). Šā likumdošanas dekrēta 9. pantā ir noteiktas šādas viesnīcu un līdzīgu struktūru kategorijas: a) viesnīcas; b) moteļi; c) brīvdienu ciemati; d) tūristu/dienesta dzīvokļi; e) pansijas; f) sezonas viesnīcas pastāvīgai dzīvošanai; g) mītnes, kurās piedāvā gultasvietu un brokastis (*bed and breakfast*) un kuras vada kā uzņēmumus, h) sanatorijas; i) jebkādas citas tūristu izmitināšanas struktūras, kuru īpašības līdzinās vienai vai vairākām minētajām kategorijām.

(175) Tāpēc, ņemot vērā ar šo gadījumu saistītos īpašos apstākļus un to, ka nekomerciāliem subjektiem, kas piedāvā izmitināšanas pakalpojumus vai darbojas kultūras, atpūtas un sporta jomā, ir jāizpilda arī Noteikumu 1. un 3. panta prasības, Komisija secina, ka šīs darbības, ja tās veic atbilstīgi tiesību aktiem, nav uzskatāmas par saimnieciskām darbībām.

(176) Tādējādi Komisija secina, ka, pamatojoties uz Itālijas iestāžu iesniegto informāciju un ņemot vērā ar šo gadījumu saistītās īpašās un konkrētās iezīmes, iepriekšējos punktos analizētās darbības, ko nekomerciāli subjekti veic, pilnīgi ievērojot Noteikumu 1., 3. un 4. punktā paredzētos vispārīgos, subjektīvos un objektīvos kritērijus, nav ekonomiska rakstura darbības. Tāpēc, ja attiecīgie nekomerciālie subjekti pilda šīs darbības, pilnīgi ievērojot Itālijas tiesību aktu nosacījumus, tie nerīkojas kā uzņēmumi Savienības tiesību aktu izpratnē. Tā kā Līguma 107. panta 1. punkts attiecas tikai uz uzņēmumiem, šajā gadījumā uz attiecīgo pasākumu neattiecas šā panta darbības joma.

(177) Visbeidzot Komisija norāda, ka no 2013. gada 1. janvāra gadījumos, kad ēku izmantos dažādiem mērķiem, saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem būs iespējams proporcionāli aprēķināt nekustamā īpašuma komerciālo izmantojumu un piemērot *IMU* tikai saimnieciskajām darbībām. Saistībā ar to Komisija norāda, ka, ja subjekts veiks gan saimnieciskas darbības, gan darbības, kurām nav ekonomiska rakstura, daļējs atbrīvojums no nodokļa, ko tam piemēros par to nekustamā īpašuma daļu, kuru izmantos darbībām, kam nav ekonomiska rakstura, nebūs uzskatāms par priekšrocību saistībā ar tām saimnieciskajām darbībām, ko tas veiks kā uzņēmums. Tādējādi arī šādā situācijā attiecīgais pasākums nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

6.5. **Atbalsta atgūšana**

(178) Saskaņā ar Līgumu un iedibināto Tiesas judikatūru, ja Komisija konstatē, ka atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, tai ir tiesības nolemt, ka attiecīgajai valstij tas jāatceļ vai jāmaina ([73]). Tiesa arī ir pastāvīgi lēmusi, ka valsts pienākums ir atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli ([74]). No Tiesas apsvērumiem izriet, ka šis mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs ir atmaksājis piešķirtā atbalsta summas un tādējādi zaudējis savas priekšrocības, kas tam bija tirgū attiecībā pret citiem konkurentiem, un ir atjaunots stāvoklis, kāds bija pirms atbalsta piešķiršanas ([75]).

([73]) Spriedums lietā C-70/72 Komisija/Vācija, *Recueil* 1973, 813. lpp., 13. punkts

([74]) Spriedums apvienotajās lietās C-278/92, C-279/92 un C-280/92 Spānija/Komisija, *Recueil* 1994, I-4103. lpp., 75. punkts.

([75]) Spriedums lietā C-75/97 Beļģija/Komisija, *Recueil* 1999, I-030671. lpp., 64.–65. punkts.

(179) Atbilstīgi šai judikatūrai Regulas (EK) Nr. 659/1999 ([76]) 14. pantā paredzēts, ka tad, "kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja".

(180) Tāpēc, ja atbrīvojumu no *ICI* atzīst par nelikumīgu un nesaderīgu atbalstu, tā summa ir jāatgūst, lai atjaunotu stāvokli, kas tirgū pastāvēja pirms atbalsta piešķiršanas.

(181) Tomēr Regulā (EK) Nr. 659/1999 ir noteikti rīkojuma par atgūšanu ierobežojumi. Piemēram, 14. panta 1. punktā noteikts, ka "Komisija neprasa atbalsta atgūšanu, ja tas būtu pretrunā ar kādu Kopienas tiesību vispārēju principu". Arī Tiesa ir atzinusi vienu izņēmumu no dalībvalsts pienākuma izpildīt tai adresēto lēmumu par atbalsta atgūšanu, proti, ārkārtas apstākļus, kas dalībvalstij šā lēmuma pienācīgu izpildi darītu pilnīgi neiespējamu ([77]).

(182) Tā kā oficiālās izmeklēšanas gaitā Itālijas iestādes norādīja uz šiem izņēmumiem, Komisijai ir jānoskaidro, vai tie attiecas uz šo gadījumu, lai noteiktu, vai ir vajadzīga atbalsta atmaksa.

6.5.1. *Tiesiskā paļāvība*

(183) Saskaņā ar Tiesas judikatūru un Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi ar rīkojumu par atbalsta atgūšanu tiktu pārkāpts Savienības tiesību aktu vispārējais princips, ja Komisijas rīcība ir radījusi pasākuma labumguvējam tiesisko paļāvību par to, ka atbalsts ir piešķirts saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

([76]) OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

([77]) Komisijas paziņojums — Ceļā uz Komisijas lēmumu efektīvu izpildi, kuros dalībvalstīm tiek uzdots atgūt nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu, OV C 272, 15.11.2007., 4. lpp., 18. punkts.

(184) Tiesa ir atkārtoti spriedusi, ka tiesības pamatoties uz tiesiskās paļāvības principu ir ikvienam, kam kāda Savienības iestāde ir devusi pamatotas cerības. Taču uz tiesisko paļāvību nevar atsaukties, ja administratīvā struktūra nav devusi konkrētus solījumus ([78]).

(185) Šajā gadījumā Itālijas iestādes un 78 ieinteresētās personas uzstāj uz tiesiskās paļāvības esību, ņemot vērā Komisijas atbildi uz Parlamenta 2009. gada rakstisko jautājumu ([79]). Attiecīgajā atbildē Komisija paziņoja, ka "tā ir sagatavojusi sākotnēju izvērtējumu un uzskata, ka nav pamata turpināt izmeklēšanu, jo šķiet, ka *ICI* nodokļa shēma nevar radīt garīdzniecības iestādēm konkurences priekšrocību".

(186) Komisija uzskata, ka šī atbilde nedeva pamatu tiesiskai paļāvībai turpmāk minēto iemeslu dēļ.

(187) Pirmkārt, Komisijas paziņojums bija tikai "sākotnēja izvērtējuma" secinājums; Komisija nepaziņoja, ka ir pieņēmusi lēmumu, tā tikai norādīja, ka neredz pamatu izmeklēšanas turpināšanai. Otrkārt, Komisija pagaidām norādīja, ka tai šķita, ka atbrīvojums no *ICI* nevarētu radīt garīdzniecības iestādēm priekšrocību. Treškārt, gan jautājums, gan atbilde attiecās tikai uz garīdzniecības iestādēm, kas ir tādu nekomerciālu subjektu apakškategorija, kuriem piemēro atbrīvojumu no *ICI*.

(188) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka nav sniegusi konkrētus, beznosacījumu un konsekventus solījumus, kas varētu attiecīgā pasākuma labumguvējiem radīt pamatotas cerības par shēmas likumīgumu, t. i., par to, ka uz to neattiecas noteikumi par valsts atbalstu un ka tādējādi nevienai ar šo atbalstu saistītajai priekšrocībai nevarētu piemērot atbalsta atgūšanas procedūru. Visbeidzot Komisija uzskata, ka nav izteikusi konkrētu un beznosacījumu paziņojumu par to, ka attiecīgo atbrīvojumu no *ICI* nevarētu uzskatīt par valsts atbalstu.

([78]) Spriedums lietā C-182/03 un C-217/03 Beļģija *un Forum 187 ASBL*/Komisija, Krājums 2006, I-5479. lpp., 147. punkts.

([79]) Rakstiskais jautājums E-177/2009 (OV C 189, 13.7.2010.).

(189) Itālija arī apgalvoja, ka atbildes, ko Komisija sūdzības iesniedzējiem sniedza par atbrīvojumu no *ICI* un par ko Itālijai neoficiāli paziņoja, ir radījušas nekomerciālajiem subjektiem tiesisko paļāvību par atbrīvojuma no *ICI* atbilstību Savienības tiesību aktiem. Komisija nepiekrīt Itālijas paustajam viedoklim. Sākotnējā izvērtējuma vēstules, ko Komisija nosūtīja sūdzības iesniedzējiem un par ko dalībvalsti informēja tikai neoficiāli, nav Komisijas galīgā nostāja. Lai gan Komisijas lēmumus publisko un publicē Oficiālajā Vēstnesī, to nedara vienkāršas administratīvas procedūras gadījumā, kad, pamatojoties uz pieejamiem faktiem, Komisijai nav radušās nopietnas bažas par izvērtētā pasākuma atbilstību. Turklāt vēstuli, ko 2010. gada 15. februārī nosūtīja sūdzības iesniedzējiem, abi sūdzības iesniedzēji apstrīdēja Vispārējā tiesā, un tajā paustā nostāja nekļuva par galīgo nostāju; attiecīgā tiesvedība tika pārtraukta tikai pēc tam, kad tika pieņemts lēmums par procedūras sākšanu.

(190) Tāpēc Komisija secina, ka šajā gadījumā neviena Savienības iestāde nav Itālijai un 78 ieinteresētajām personām devusi solījumu, kas varētu radīt pamatotu tiesisko paļāvību un tādējādi liegtu Komisijai prasīt atbalsta atgūšanu.

6.5.2. *Ārkārtas apstākļi — pilnīga atgūšanas neiespējamība*

(191) Saskaņā ar Līguma 288. pantu dalībvalstij, kurai adresēts lēmums par atbalsta atgūšanu, ir pienākums to izpildīt. Kā norādīts iepriekš, šim pienākumam ir viens izņēmums, proti, ja dalībvalsts pierāda, ka pastāv ārkārtas apstākļi, kuru dēļ ir pilnīgi neiespējami šo lēmumu pienācīgi izpildīt.

(192) Dalībvalstis šo argumentu parasti izvirza diskusijās ar Komisiju pēc lēmuma pieņemšanas ([80]). Taču šajā gadījumā Itālija jau pirms lēmuma pieņemšanas apgalvoja, ka nevajadzētu prasīt atbalsta atgūšanu, jo šādu lēmumu būtu pilnīgi neiespējami izpildīt. Tā kā Itālija izvirzīja šo argumentu oficiālās izmeklēšanas gaitā un tā kā saskaņā ar tiesību aktu vispārēju principu nevienam nevar likt izdarīt neiespējamo, Komisija uzskata, ka šis jautājums jāizskata šajā lēmumā.

([80]) Spriedums lietā C-214/07 Komisija/Spānija, Krājums 2008, I-8357. lpp., 13. un 22. punkts.

(193) Vispirms būtu jāatgādina, ka Tiesa pastāvīgi ir ļoti stingri interpretējusi jēdzienu "pilnīgi neiespējams". Nosacījums par atbalsta atgūšanas pilnīgu neiespējamību nav izpildīts, ja dalībvalsts tikai informē Komisiju par juridiskajām, politiskajām vai praktiskajām ar šāda lēmuma izpildi saistītajām grūtībām ([81]). "Pilnīga neiespējamība" būtu pieņemama vienīgi tad, ja atbalstu jau no paša sākuma nebūtu iespējams atgūt ne objektīvi, ne absolūti ([82]).

(194) Attiecīgajā gadījumā Itālijas iestādes apgalvoja, ka būtu pilnīgi neiespējami noteikt, kuru nekomerciāliem subjektiem piederošo īpašumu izmantoja darbībām, kas nav vienīgi komerciālas, kā arī iegūt informāciju, kas vajadzīga, lai aprēķinātu nodokļa apmēru, kas subjektam būtu bijis jāmaksā.

(195) Itālijas iestādes paskaidroja, ka kadastra sistēmas struktūras dēļ nav iespējams no kadastra datubāzēm retrospektīvi izgūt datus par nekustamo īpašumu, kas pieder nekomerciāliem subjektiem un ko tie izmantoja darbībām, kuras nav vienīgi komerciālas un kurām piemēroja atbrīvojumu no *ICI*. Izmantojot kadastra datubāzē pieejamo informāciju, nav iespējams izsekot darbības, kas tika veiktas nekustamajā īpašumā. Citiem vārdiem sakot, pamatojoties uz kadastra datiem, nav iespējams noskaidrot, vai subjekts attiecīgajā īpašumā veica komerciālas vai nekomerciālas darbības. Patiesībā katrs nekustamais īpašums (tostarp atsevišķās kategorijās klasificētās nekustamā īpašuma daļas) kadastrā ir reģistrēts tikai pēc tā objektīvajām iezīmēm, kas saistītas ar tā paredzētā izmantojuma fiziskajiem un strukturālajiem aspektiem.

(196) Par nodokļu datubāzēm, jo īpaši par nodokļu deklarāciju reģistriem, Itālija paskaidroja, ka, izmantojot šos datus, var identificēt tikai tādu nekustamo īpašumu, ko izmanto vienīgi nekomerciālām darbībām. Šajā gadījumā ēkas, kas rada ieņēmumus, jānorāda standarta nodokļu deklarācijas sadaļā *RB* par ēkas nodrošinātajiem ieņēmumiem, savukārt sadaļa *RS* par jauktām izmaksām un ieņēmumiem nav jāaizpilda. Taču, ja nekomerciālam subjektam pieder nekustamais īpašums, kurā veic arī komerciālas darbības, jāaizpilda gan sadaļa *RB*, gan sadaļa *RS*. Bet, ja sadaļā *RB* norādītas vairākas ēkas, nav iespējams noteikt, kurā nekustamajā īpašumā tika veikta darbība, kas nodrošināja nodokļu deklarācijā norādītos ieņēmumus. Jebkurā gadījumā būtu jānorāda, ka standarta veidlapas sadaļā *RS* ir iekļauti kopējie dati par izmaksām un ieņēmumiem par precēm un pakalpojumiem, ko izmanto gan komerciālos, gan nekomerciālos nolūkos (preces un pakalpojumi, ko patvaļīgi izmanto komerciālām un citām darbībām). Tomēr arī tad, ja sadaļā *RB* ir norādīta viena ēka, kadastra sistēmas struktūras dēļ nav iespējams sadalīt datus, pamatojoties uz ēkas komerciālu/nekomerciālu izmantojumu, un tāpēc nav iespējams noteikt, kura ēkas daļa tika izmantota tai saimnieciskajai darbībai, kas nodrošināja nodokļu deklarācijā norādītos ieņēmumus.

(197) Ņemot to vērā, Komisija uzskata, ka Itālijas iestādes ir pierādījušas, ka nav iespējams noteikt atbalsta saņēmējus un ka datu trūkuma dēļ nevar aprēķināt atbalsta apmēru. Vispārīgi izsakoties, nodokļu un kadastra datubāzēs nav iespējams noteikt to nekomerciāliem subjektiem piederošo īpašumu, ko izmantoja nosacījumos par atbrīvojumu no *ICI* uzskaitītajām darbībām, kuras nav vienīgi komerciālas. Tāpēc nav iespējams iegūt informāciju, kas vajadzīga, lai aprēķinātu atgūstamo nodokļa summu. Tādējādi izpildīt iespējamu rīkojumu par atbalsta atgūšanu būtu objektīvi un absolūti neiespējami.

(198) Visbeidzot Komisija secina to, ka, ņemot vērā šā gadījuma īpašās iezīmes, Itālijai būtu pilnīgi neiespējami atgūt jebkādu atbalstu, kas nelikumīgi piešķirts saskaņā ar nosacījumiem par atbrīvojumu no *ICI*. Tāpēc nebūtu jāprasa atgūt atbalstu, kas piešķirts ar nelikumīgu un nesaderīgu atbrīvojumu no attiecīgā pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa.

7. **NOSLĒGUMS**

(199) Komisija secina, ka Itālija ir nelikumīgi piemērojusi Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu no pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu.

(200) Tā kā nevar pierādīt attiecīgās shēmas saderīgumu, tiek secināts, ka tā nav saderīga ar iekšējo tirgu. Tomēr, ņemot vērā Itālijas norādītos ārkārtas apstākļus, nebūtu jāprasa atbalsta atgūšana, jo Itālija ir pierādījusi, ka to būtu pilnīgi neiespējami izpildīt.

([81]) Spriedums lietā C-404/72 Komisija/Vācija, *Recueil* 2003, I-6695. lpp., 47. punkts

([82]) Spriedums lietā C-75/97 Beļģija/Komisija (*Maribel I*), *Recueil* 1999, I-3671. lpp., 86. punkts; spriedums lietā C-214/07 Komisija/Francija, Krājums 2008, I-8357. lpp., 13., 22. un 48. punkts.

(201) Komisija uzskata, ka *TUIR* 149. panta 4. punkts nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

(202) Visbeidzot, ņemot vērā to, ka atbrīvojums no *IMU* ir īpašs pasākums, ko piemēro nekomerciāliem subjektiem, kuri veic tikai noteiktas nekomerciālas darbības saskaņā ar Itālijas tiesību aktu nosacījumiem, Komisija secina, ka šīs darbības nav uzskatāmas par saimnieciskām darbībām noteikumu par valsts atbalstu izpratnē un tāpēc uz attiecīgo pasākumu neattiecas Līguma 107. panta 1. punkts,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts atbrīvojuma no *ICI* veidā, ko piešķīra nekomerciāliem subjektiem, kuri nekustamajā īpašumā veica tikai Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitītās darbības, un ko nelikumīgi sniedza Itālija, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu, nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

2. pants

TUIR 149. panta 4. punkts nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

3. pants

Atbrīvojums no *IMU*, ko piešķīra nekomerciāliem subjektiem, kuri nekustamajā īpašumā veica tikai Likumdošanas dekrēta Nr. 504/92 7. panta 1. punkta i) apakšpunktā uzskaitītās darbības, nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

Briselē, 2012. gada 19. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA

1. PIELIKUMS

IEINTERESĒTĀS TREŠĀS PERSONAS, KAS IESNIEDZA PIEZĪMES PAR LĒMUMU PAR PROCEDŪRAS SĀKŠANU

Nosaukums vai vārds, uzvārds/adrese

1. *Santa Maria Annunciata in Chiesa Rossa, Via Neera 24, Milano,* Itālija
2. *Fondazione Pro-Familia, Piazza Fontana 2, Milano,* Itālija
3. *Pietro Farracci, San Cesareo,* Itālija
4. *Scuola Elementare Maria Montessori s.r.l., Roma,* Itālija
5. *Parrocchia S. Luca Evangelista, Via Negarville 14, Torino,* Itālija
6. *Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza Principe Napoli 3, Tortorici (Messina),* Itālija
7. *Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Libertà 30, Caronia (Messina),* Itālija
8. *Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza Matrice, S. Stefano di Camastra (Messina),* Itālija
9. *Parrocchia S. Orsola, Contrada S. Orsola, S. Angelo di Brolo (Messina),* Itālija
10. *Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Frazione Galbato, Gioiosa Marea (Messina),* Itālija
11. *Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Corso Matteotti 51, Patti (Messina),* Itālija
12. *Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Via Medici 411, S. Agata Militello (Messina),* Itālija
13. *Istituto Sacro Cuore di Gesù, Via Medici 411, S. Agata Militello (Messina),* Itālija
14. *Parrocchia Santi Nicolò e Giacomo, Discesa Sepolcri, Capizzi (Messina),* Itālija
15. *Istituto Diocesano Sostentamento Clero, Via Cattedrale 7, Patti (Messina),* Itālija
16. *Parrocchia Madonna del Buon Consiglio e S. Barbara, Con. Cresta, Naso (Messina),* Itālija
17. *Parrocchia Maria SS. Annunziata, Frazione Marina, Marina di Caronia (Messina),* Itālija
18. *Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Battisti, Militello Rosmarino (Messina),* Itālija
19. *Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Monte di Pietà 131, Cesarò (Messina),* Itālija
20. *Parrocchia Maria SS. Assunta, Piazza S. Pantaleone, Alcara Li Fusi (Messina),* Itālija
21. *Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Oberdan 6, Castell'Umberto (Messina),* Itālija
22. *Parrocchia Maria SS. Assunta, Piazza Duomo, Tortorici (Messina),* Itālija
23. *Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Roma 33, Mirto (Messina),* Itālija
24. *Parrocchia Maria SS. Del Rosario, Contrada Scala, Patti (Messina),* Itālija
25. *Parrocchia Maria SS. Della Scala, Contrada Sceti, Tortorici (Messina),* Itālija

26. *Parrocchia Maria SS. Della Visitazione, Contrada Casale, Gioiosa Marea (Messina)*, Itālija

27. *Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via Campanile 3, Montagnareale (Messina)*, Itālija

28. *Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via Cappellini 2, Castel di Lucio (Messina)*, Itālija

29. *Parrocchia Maria SS. Annunziata, Piazza Regina Adelasia 1, Frazzanò (Messina)*, Itālija

30. *Parrocchia Maria SS. Annunziata, Contrada Sfaranda, Castell'Umberto (Messina)*, Itālija

31. *Parrocchia Maria SS. Di Lourdes, Frazione Gliaca, Piraino (Messina)*, Itālija

32. *Parrocchia S. Giuseppe, Contrada Malvicino, Capo d'Orlando (Messina)*, Itālija

33. *Parrocchia s. Maria del Carmelo, Piazza Duomo 20, S. Agata Militello (Messina)*, Itālija

34. *Parrocchia S. Maria di Gesù, Via Giovanni XXIII 43, Raccuja (Messina)*, Itālija

35. *Parrocchia S. Maria Maddalena, Contrada Maddalena, Gioiosa Marea (Messina)*, Itālija

36. *Parrocchia S. Maria, Via S. Maria, San Angelo di Brolo (Messina)*, Itālija

37. *Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via San Michele 5, Patti (Messina)*, Itālija

38. *Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via Roma, Sinagra (Messina)*, Itālija

39. *Parrocchia S. Antonio, Via Forno Basso, Capo d'Orlando (Messina)*, Itālija

40. *Parrocchia S. Caterina, Frazione Marina, Marina di Patti (Messina)*, Itālija

41. *Parrocchia Cattedrale S. Bartolomeo, Via Cattedrale, Patti (Messina)*, Itālija

42. *Parrocchia Maria SS. Addolorata, Contrada Torre, Tortorici (Messina)*, Itālija

43. *Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Risorgimento, San Marco d'Alunzio (Messina)*, Itālija

44. *Parrocchia Immacolata Concezione, Frazione Landro, Gioiosa Marea (Messina)*, Itālija

45. *Parrocchia Maria SS Assunta, Piazza Mazzini 11, Tusa (Messina)*, Itālija

46. *Parrocchia Maria SS Assunta, Frazione Torremuzza, Motta d'Affermo (Messina)*, Itālija

47. *Parrocchia Maria SS Assunta, Salita Madre Chiesa, Ficarra (Messina)*, Itālija

48. *Parrocchia Maria SS. Della Catena, Via Madonna d. Catena 10, Castel di Tusa (Messina)*, Itālija

49. *Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via N. Donna 2, Pettineo (Messina)*, Itālija

50. *Parrocchia Ognissanti, Frazione Mongiove, Mongiove di Patti (Messina)*, Itālija

51. *Parrocchia S. Anna, Via Umberto 155, Floresta (Messina)*, Itālija

52. *Parrocchia S. Caterina, Vico S. Caterina 2, Mistretta (Messina)*, Itālija

53. *Parrocchia S. Giorgio Martire, Frazione S. Giorgio, San Giorgio di Gioiosa M. (Messina)*, Itālija

54. *Parrocchia S. Giovanni Battista, Frazione Martini, Sinagra (Messina)*, Itālija

55. *Parrocchia S. Lucia, Via G. Rossini, S. Agata Militello (Messina)*, Itālija

56. *Parrocchia S. Maria delle Grazie, Via Normanni, S. Fratello (Messina)*, Itālija

57. *Parrocchia S. Maria, Piazzetta Matrice 8, Piraino (Messina)*, Itālija

58. *Parrocchia S. Michele Arcangelo, Piazza Chiesa Madre, Librizzi (Messina)*, Itālija

59. *Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via Umberto I, Longi (Messina)*, Itālija

60. *Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza S. Nicola, Patti (Messina)*, Itālija

61. *Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Ruggero Settimo 10, Gioiosa Marea (Messina)*, Itālija

62. *Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via S. Nicolò, S. Fratello (Messina)*, Itālija

63. *Parrocchia Santa Maria e San Pancrazio, Via Gorgone, S. Piero Patti (Messina)*, Itālija

64. *Parrocchia Maria SS Assunta, Piazza Convento, S. Fratello (Messina)*, Itālija

65. *Parrocchia Maria SS. Del Rosario, Via Provinciale 7, Caprileone (Messina)*, Itālija

66. *Parrocchia Maria SS Assunta, Via Monachelle 10, Caprileone (Messina)*, Itālija

67. *Parrocchia Maria SS del Tindari, Via Nazionale, Caprileone (Messina)*, Itālija

68. *Parrocchia S. Febronia, Contrada Case Nuove, Patti (Messina)*, Itālija

69. *Parrocchia Maria SS. della Stella, Contrada S. Maria Lo Piano, S. Angelo di Brolo (Messina)*, Itālija

70. *Parrocchia S. Erasmo, Piazza del Popolo, Reitano (Messina)*, Itālija

71. *Parrocchia Maria SS. della Catena, Via Roma, Naso (Messina)*, Itālija

72. *Parrocchia S. Benedetto il Moro, Piazza Libertà, Acquedolci (Messina)*, Itālija

73. *Parrocchia S. Giuseppe, Frazione Tindari, Tindari (Messina)*, Itālija

74. *Parrocchia Santi Filippo e Giacomo, Via D. Oliveri 2, Naso (Messina)*, Itālija

75. *Parrocchia SS. Salvatore, Via Cavour 7, Naso (Messina)*, Itālija

76. *Santuario Maria SS del Tindari, Via Mons. Pullano, Tindari (Messina)*, Itālija

77. *Parrocchia S. Maria Assunta, Via Roma, Galati Mamertino (Messina)*, Itālija

78. *Fondazione Opera Immacolata Concezione O.N.L.U.S., Padova*, Itālija

79. *Parrocchia San Giuseppe, Piazza Dante 11, Oliveri (Messina)*, Itālija

80. *Parrocchia S. Leonardo, Frazione San Leonardo, Gioiosa Marea (Messina)*, Itālija